

Canllawiau

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cynnig Gofal Plant Cymru Canllawiau i Awdurdodau Lleol

Tachwedd 2023

Mae'r canllawiau hyn wedi'u diweddarau i adlewyrchu'r Gwasanaeth Digidol Cenedlaethol.

Ar gyfer darparu'r Gwasanaeth Digidol Cenedlaethol cyfeiriwch at y gweithdrefnau gweithredu safonol ar gyfer awdurdodau lleol, y gellir dod o hyd iddynt yma: [Gweithdrefnau Gweithredu Safonol ar gyfer Awdurdodau Lleol](#).

Ceir gwybodaeth ategol i ddarparwyr gofal plant sy'n defnyddio'r Gwasanaeth Digidol Cenedlaethol yma: Cymorth i ddarparwyr gyda [Chynnig Gofal Plant Cymru | LLYW.CYMRU](#).

Ceir gwybodaeth ategol i rieni sy'n gwneud cais ar y Gwasanaeth Digidol Cenedlaethol yma: [Cymorth i rieni gyda Chynnig Gofal Plant Cymru | LLYW.CYMRU](#).

ADRAN 1 – GAIR AM Y CANLLAWIAU HYN.....	4
ADRAN 2 – BETH YW'R CYNNIG GOFAL PLANT?.....	5
BETH YW YSTYR 'GOFAL PLANT'?	5
BETH YW YSTYR 'ADDYSG GYNNAR'?	5
BETH YW YSTYR '30 AWR'?	5
RHIENI NAD YDYNT YN MANTEISIO AR DDARPARIAETH ADDYSG GYNNAR	6
DARPARU ADDYSG GYNNAR MEWN AWDURDOD LLEOL GWAHANOL I LE MAE'R PLENTYN YN BYW	7
ADRAN 3 – PA BRYD Y GALL RHIENI DDEFNYDDIO EU HORIAU GOFAL PLANT O DAN Y CYNNIG?.....	8
DARPARIAETH ADEG GWYLIAU	8
WYTHNOSAU NAD YDYNT YN CAEL EU HARIANNU O DAN Y CYNNIG:	11
ADRAN 4 – PWY SY'N GYMWYS I GAEL Y CYNNIG GOFAL PLANT?.....	12
DIFFINIAD O BLENTYN CYMWYS	12
DIFFINIAD O RIAN CYMWYS	13
DIFFINIAD O RIAN SY'N GWEITHIO	13
DIFFINIAD O RIAN MEWN ADDYSG NEU HYFFORDDIANT	15
RHIENI A GOFALWYR	15
ADRAN 5 – BETH SY'N DIGWYDD PAN FYDD RHIANT YN PEIDIO Â BOD YN GYMWYS MWYACH?	20
CYFNODAU ESEMPTIO DROS DRO	20
ADRAN 6 – BETH AM BLANT Y MAE ANGEN CYMORTH YCHWANEGOL ARNYNT?	22
GRANT CYMORTH YCHWANEGOL	22
ADRAN 7 – PA DDARPARWYR A ALL GYNNIG DARPARIAETH O DAN Y CYNNIG?	23
MATHAU O DDARPARWYR	23
DARPARIAETH DRAWSFFINIOL	24
ADRAN 8 – BETH YW'R GYFRADD A DELIR I DDARPARWYR SY'N DARPARU'R CYNNIG?	25
CYFRADD TÂL FESUL AWR AR GYFER GOFAL PLANT	25
CODI FFOEDD YCHWANEGOL:	25
CODI TÂL AM ELFENNAU YCHWANEGOL - BWYD:	25
CODI TÂL AM ELFENNAU YCHWANEGOL - TRAFNIDIAETH:	26
CODI TÂL AM ELFENNAU YCHWANEGOL - CYFFREDINOL:	27
ACHOSION O BEIDIO Â CHYDYMFFURFIO Â CHANLLAWIAU CODI TÂL	27
CYLLID AR GYFER DARPARIAETH ADDYSG GYNNAR	28
HAWLIO AM ORIAU A DREFNWDYD OND NA DDEFNYDDIWDYD	28
ADRAN 9 – ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU AWDURDODAU LLEOL	30
Y MODEL GWEITHREDU	30

ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU - AWDURDODAU GWEITHREDU	30
ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU - AWDURDODAU YMGYSYLLTU.....	31
CYTUNDEB AR GYFER TREFNIADAU PARTNERIAETH.....	32
CYFATHREBU.....	32
ADRAN 10 – CYLLID AR GYFER Y CYNNIG GOFAL PLANT	34
GRANT GWEINYDDU'R CYNNIG GOFAL PLANT.....	34
Y GRANT GOFAL PLANT.....	34
Y GRANT CYMORTH YCHWANEGOL.....	34
ADRAN 11 – DARPARU'R CYNNIG – PROSESAU RHIENI.....	35
PROSESAU RHIENI.....	35
GWIRIO CYMHWYSTR.....	35
HYSBYSU RHIENI	37
AILWIRIO CYMHWYSTR	37
ADOLYGIADAU RHIENI AC APELIADAU	38
ADRAN 12 – DARPARU'R CYNNIG – PROSESAU DARPARWYR	40
ÔL-DALIADAU, TANDALIADAU A GORDALIADAU	40
ADRAN 13 – TREFNIADAU AR GYFER DARPARU'R CYNNIG O DAN AMGYLCHIADAU EITHRIADOL	41
TYWYDD GARW	41
PANDEMIG NEU ARGYFWNG IECHYD TEBYG	42

Adran 1 – Gair am y canllawiau hyn

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i ddarparu 30 o oriau o addysg gynnar a gofal plant a rieni gan y llywodraeth ar gyfer plant 3 a 4 oed i rieni sy'n gymwys, a hynny am hyd at 48 o wythnosau y flwyddyn. Prif nodau polisi elfennau addysg a gofal plant y Cynnig yw:

- galluogi mwy o rieni, yn enwedig mamau, i ddychwelyd i'r gwaith;
- cefnogi rhieni sy'n ceisio gwella eu rhagolygon cyflogaeth drwy ennill cymwysterau, ailhyfforddi neu newid llwybr gyrfa;
- cynyddu incwm gwario pobl sy'n gweithio, a helpu i ddileu tlodi ar gyfer pobl mewn swyddi sy'n talu cyflogau isel;
- helpu plant i ddatblygu ac i fod yn barod ar gyfer yr ysgol.

Canllawiau anstatudol gan Lywodraeth Cymru yw'r rhain i helpu awdurdodau lleol i weithredu Cynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru ("y Cynnig"). Caiff y canllawiau eu hadolygu fel y bo angen i adlewyrchu unrhyw newidiadau i bolisiau neu drefniadau gweithredu.

Cafodd y canllawiau hyn eu diweddarau ym mis Mehefin 2022 i adlewyrchu'r ffaith bod y Cynnig Gofal Plant wedi'i estyn i rieni cymwys mewn addysg neu hyfforddiant. Mae'r diweddariadau pellach a gynhwysir yn y canllawiau hyn yn adlewyrchu'r newidiadau gan gynnwys cyfeiriad at Addysg Bellach mewn chweched dosbarth (t61) yn ogystal â meini prawf cymhwysra (t78) ar gyfer aelwyd dau riant lle mae un riant yn gweithio neu mewn addysg a hyfforddiant ac mae'r llall wedi ymddeol ar ôl cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth. Mae'r Canllawiau hefyd wedi'u diweddarau i gryfhau'r meini prawf cymhwysra lle mae incwm yn fwy na £100,000 (t60).

Gall rhieni gael mynediad i'r Cynnig os ydynt yn bodloni'r meini prawf enillion, os ydynt yn gweithio ac yn hyfforddi ar yr un pryd neu'n gweithio cyn dechrau cwrs.

Adran 2 – Beth yw'r Cynnig Gofal Plant?

Mae'r adran a ganlyn yn rhoi crynodeb o bolisi y Cynnig Gofal Plant.

Beth yw ystyr 'gofal plant'?

1. At ddibenion y Cynnig, mae gofal plant yn cyfeirio at ofal plant sy'n cael ei reoleiddio a'i arolygu gan Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) ac fellyddarostyngedig i'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer gofal plant cofrestredig. Os yw'r gofal plant wedi'i leoli yn Lloegr yna byddai angen i'r darparwr gofrestru gyda'r Swyddfa Safonau Mewn Addysg (Ofsted).

Beth yw ystyr 'addysg gynnar'?

2. Addysg gynnar, y cyfeiriwyd ati'n flaenorol fel darpariaeth Feithrin y Cyfnod Sylfaen, yw'r term a ddefnyddir i ddisgrifio'r amser y mae plentyn yn ei dreulio mewn darpariaeth addysg pan fydd yn 3 a 4 oed, cyn cael addysg orfodol.
3. Mae gan bob plentyn hawl i gael addysg gynnar o'r tymor ysgol llawn ar ôl eu pen blwydd yn 3 oed fel arfer ac mae'n ofynnol i awdurdodau lleol yng Nghymru ddarparu o leiaf 10 awr o addysg gynnar a ariennir yr wythnos yn ystod y tymor i blant 3 a 4 oed.
4. Gellir darparu addysg gynnar mewn ysgol gynradd (meithrin) a gynhelir neu leoliad a ariennir nas cynhelir, fel meithrinfa, cylch chwarae a ariennir neu warchodwr plant.
5. Cafodd y Cwricwlwm newydd i Gymru ei gyflwyno o fis Medi 2022 ac mae'r holl gamau a chyfnodau mewn addysg wedi'u dileu. Fodd bynnag, er nad oes cyfnod dysgu o'r enw y Cyfnod Sylfaen mwyach, mae egwyddorion ac addysgeg y Cyfnod Sylfaen bellach yn rhan o'r Cwricwlwm i Gymru a bydd yn rhoi cymorth priodol i ddysgwyr iau.

Beth yw ystyr '30 awr'?

6. Yn ystod y tymor ysgol (39 wythnos y flwyddyn) mae'r Cynnig yn darparu hyd at 30 awr o ddarpariaeth wedi'i hariannu sy'n cynnwys oriau addysg gynnar ac oriau gofal plant. Y tu allan i'r tymor ysgol, am 9 'wythnos wyliau', mae'r Cynnig yn darparu hyd at 30 awr o ofal plant yn unig.
7. Yn ystod y tymor ysgol, bydd y Cynnig yn cynnwys o leiaf 10 awr o addysg gynnar yr wythnos. Uwchlaw hyn, bydd yr union raniad rhwng oriau addysg gynnar ac oriau gofal plant yn dibynnu ar nifer yr oriau o addysg gynnar a gynigir gan yr awdurdod lleol (neu'r ysgol unigol).

8. Yn ystod y tymor ysgol, ni all unrhyw blentyn dderbyn mwy na chyfanswm cyfunol o 30 awr o ofal plant a darpariaeth addysg gynnar a ariennir. Er enghraifft, os yw awdurdod lleol (neu ysgol) yn cynnig 15 awr o ddarpariaeth addysg gynnar yr wythnos, yna gellir darparu uchafswm o 15 awr o ofal plant a ariennir ar ben hyn.
9. Os bydd lleoliad nas cynhelir yn dewis cynnig oriau o ddarpariaeth addysg gynnar sy'n ychwanegol at nifer yr oriau a gynigir ac a ariennir gan yr awdurdod lleol, bydd angen i'r awdurdod lleol sicrhau nad yw cyfanswm yr oriau yn cynnwys gofal plant a ariennir yn fwy na 30 awr ar gyfer unrhyw blentyn unigol.

Rhieni nad ydynt yn manteisio ar ddarpariaeth addysg gynnar

10. Nid oes rhaid i rieni cymwys fanteisio ar ddarpariaeth addysg gynnar er mwyn gallu manteisio ar elfen gofal plant y Cynnig.
11. Pan fydd rhiant yn dewis peidio â manteisio ar ddarpariaeth addysg gynnar i'w plentyn, yn ystod y tymor ysgol, bydd uchafswm yr oriau gofal plant a ariennir y gallant eu cael yr un fath â phe bai eu plentyn yn cael addysg gynnar. Ni chaniateir cyfnewid oriau darpariaeth addysg gynnar am oriau gofal plant. Er enghraifft, mewn awdurdod lleol sy'n cynnig 20 awr o ddarpariaeth addysg gynnar, byddai'r rhieni'n gallu manteisio ar uchafswm o 10 awr o ofal plant a ariennir.
12. Y tu allan i'r tymor ysgol, am 9 'wythnos wyliau', byddai'r rhiant yn gallu cael hyd at 30 awr o ofal plant a ariennir yr wythnos. Sylwer, mae'n uchafswm o 9 'wythnos wyliau' ac nid y 13 'wythnos wyliau' llawn. Disgwylir i rieni hunan-ariannu 4 'wythnos wyliau' y flwyddyn.
13. Yn y rhan fwyaf o awdurdodau lleol, bydd plentyn yn cael cynnig lle mewn addysg amser llawn (ysgol) o'r mis Medi ar ôl iddynt droi'n 4 oed. Ar ddechrau'r tymor ysgol, pan fydd plentyn yn gymwys i gael addysg amser llawn, ni fydd y plentyn yn gymwys i fanteisio ar y Cynnig mwyach.
14. Mewn awdurdodau lleol lle bydd plant yn gymwys i gael lle mewn addysg amser llawn yn gynharach na'r mis Medi ar ôl iddynt droi'n 4 oed, bydd y plant hyn yn dal i allu manteisio ar ddarpariaeth adeg gwyliau y Cynnig tan y mis Medi ar ôl iddynt droi'n 4 oed.
15. Ni fydd rhieni'n gallu gwrthod lle mewn addysg gynnar amser llawn ar yr adeg y caiff ei gynnig ar draws yr awdurdod lleol lle maent yn byw er mwyn parhau i fanteisio ar y Cynnig yn ystod y tymor (gweler Adran 4 – Cymhwystra ar gyfer y Cynnig Gofal Plant am ragor o fanylion).
16. Os bydd ysgol yn cychwyn tymor plant ar adegau gwahanol, ni fydd rhieni'n gymwys i fanteisio ar y Cynnig yn ystod y diwrnod(au)/wythnos(au) pan nad yw eu plentyn yn yr ysgol.

Darparu addysg gynnar mewn awdurdod lleol gwahanol i le mae'r plentyn yn byw

17. Pan fo plentyn yn arfer ei hawl i addysg gynnar mewn ardal awdurdod lleol wahanol i'r un y mae'n byw ynddi, mae nifer yr oriau o ofal plant y byddai ganddo hawl iddynt yn cael eu cyfrifo yn seiliedig ar nifer yr oriau addysg gynnar sydd ar gael iddo yn yr awdurdod lleol lle mae'n cael y ddarpariaeth honno. Er enghraifft, os yw'r awdurdod lleol lle mae'r plentyn yn mynychu addysg gynnar yn darparu 10 awr o addysg gynnar, mae gan y plentyn hawl i 20 awr o ofal plant hyd at y pwynt y mae eich awdurdod lleol yn cynnig lle mewn addysg amser llawn.

Adran 3 – Pa bryd y gall rhieni ddefnyddio eu horiau gofal plant o dan y Cynnig?

Mae'r adran a ganlyn yn nodi pa bryd y gall rhiant ddefnyddio'r oriau gofal plant a ariennir drwy'r Cynnig.

Oriau gofal plant o fewn wythnos

18. Dylai elfen addysg gynnar y Cynnig gael ei darparu yn unol â dull gweithredu'r awdurdod lleol.
19. Gellir manteisio ar elfen gofal plant y Cynnig yn ystod unrhyw amser, ddydd neu nos, gan gynnwys ar benwythnosau. Ar hyn o bryd nid oes terfyn ar nifer cyffredinol yr oriau gofal plant y gellir eu hariannu drwy'r Cynnig fesul diwrnod, ond gall darparwyr unigol ddewis nodi pa oriau y gellir eu hariannu drwy'r Cynnig yn ystod y dydd. **Ni all** elfen gofal plant y Cynnig fod yn fwy nag 20 awr yn ystod 'wythnos tymor' neu 30 awr yn ystod 'wythnos wyliau'.
20. Bydd elfen gofal plant y Cynnig ar gael yn ystod Gwyliau Banc. Os yw lleoliad yn codi tâl am wyliau banc a'i fod ar gau ac y byddai rhiant fel arfer yn defnyddio'r lleoliad ar y diwrnod hwnnw, dylid trin yr oriau fel pe bai'r plentyn yn mynd i'r lleoliad a thalu amdanynt drwy'r Cynnig. Os nad yw lleoliad yn codi tâl am ddiwrnodau pan fydd y lleoliad ar gau, ni ddylai'r diwrnodau hyn gael eu hariannu gan y Cynnig.
21. Pe byddai plentyn fel arfer wedi mynychu ar ddiwrnod pan fydd y lleoliad ar gau a bod y rhieni yn talu am oriau gofal plant ychwanegol uwchlaw eu dyraniad o dan y Cynnig, yna gall y rhiant barhau i hawlio uchafswm eu hawl o dan y Cynnig ar gyfer gweddiill yr wythnos honno, hy caiff oriau'r Cynnig eu defnyddio yn gyntaf cyn i'r rhiant orfod talu). Mae hyn yn golygu na ddylai rhiant golli'r oriau o'i hawl wythnosol o dan y Cynnig oherwydd bod lleoliad ar gau.
22. Cyfrifoldeb y rhiant yw dod o hyd i ddarparwr gofal plant sy'n gweithredu ar yr adeg y mae angen gofal plant arno.
23. Yn ystod y tymor, nid yw rhieni'n gallu 'bancio' oriau gofal plant, hy cario unrhyw oriau heb eu defnyddio drosodd o un wythnos i'r llall. O ganlyniad ni fydd nifer yr oriau a ariennir o dan y Cynnig yn fwy na 30 mewn unrhyw wythnos. Caiff unrhyw oriau o dan y Cynnig nas defnyddir mewn wythnos eu colli felly. Fodd bynnag, gall rhieni ddewis talu am oriau ychwanegol, uwchlaw y 30 awr, ar eu traul eu hunain.

Darpariaeth adeg gwyliau

24. Mae'r Cynnig Gofal Plant yn darparu hyd at 30 awr o addysg gynnar a gofal plant a ariennir gan y llywodraeth i blant 3 a 4 oed i rieni sy'n gymwys, a hynny am hyd

at 48 wythnos y flwyddyn.

25. Yn ystod y tymor ysgol (39 wythnos y flwyddyn) mae'r Cynnig yn darparu hyd at 30 awr o ddarpariaeth wedi'i hariannu sy'n cynnwys oriau addysg gynnar ac oriau gofal plant. Dim ond yn ystod y tymor y mae'r addysg gynnar a ddarperir trwy'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei darparu. Gall union nifer yr wythnosau 'yn ystod y tymor' bob blwyddyn amrywio rhwng yr awdurdodau lleol, ond at ddiben y polisi hwn, bydd y tymor ysgol yn cael ei drin fel 39 wythnos.
26. Y tu allan i'r tymor ysgol, mae'r 9 wythnos arall o'r Cynnig 48 wythnos yn cael eu hystyried yn 'wythnosau gwyliau'. Yn ystod wythnosau gwyliau, gall rhieni fanteisio ar 30 awr o ofal plant a ariennir bob wythnos. Bydd hyn yn cael ei ddarparu mewn lleoliadau gofal plant nas cynhelir sydd wedi'u cofrestru yn unig, fel meithrinfeydd dydd preifat, gwarchodwyr plant, gofal plant y tu allan i oriau ysgol a gofal sesiynol.
27. Ar ddechrau pob tymor y bydd rhiant/plentyn yn gymwys i fanteisio ar y Cynnig, bydd yn cael tair wythnos o ddarpariaeth gwyliau, hyd at gyfanswm o 9 wythnos y flwyddyn. Mae modd cario darpariaeth adeg gwyliau drosodd o un tymor i'r nesaf ac o un flwyddyn academaidd i'r nesaf, cyhyd â bod y plentyn yn parhau i fod yn gymwys ar gyfer y Cynnig.
28. Gellir cael gafael ar oriau gofal plant a ariennir ar unrhyw adeg yn ystod wythnosau sy'n wyliau, nos neu ddydd, gan gynnwys ar benwythnosau. Fodd bynnag, ni ddylid ariannu mwy na 30 awr mewn unrhyw wythnos. Os yw rhiant yn defnyddio llai na 30 awr mewn wythnos, ni all gronni'r oriau hyn i'w defnyddio mewn wythnos arall (ee os mai dim ond gwerth 25 awr o gyllid y Cynnig y mae rhiant yn ei ddefnyddio mewn wythnos, yna ni allant gael 35 awr yr wythnos ganlynol).
29. Pan fo plentyn yn cael cynnig lle mewn addysg amser llawn cyn y mis Medi yn dilyn ei bedwerydd pen blwydd, mae'r plentyn hwnnw'n dal yn gymwys i gael 30 awr yr wythnos o ddarpariaeth gofal plant adeg gwyliau, tan y mis Medi ar ôl ei bedwerydd pen blwydd, hy dechrau'r tymor ysgol fel y'i pennir gan yr awdurdod lleol.
30. Gan fod Cynnig Gofal Plant Cymru yn cynnig 30 awr yr wythnos o ddarpariaeth gwyliau, nid oes gan rieni plant sy'n defnyddio darpariaeth addysg gynnar yn Lloegr hawl i ddefnyddio eu horiau addysg "estynedig" yn ogystal â'u 30 awr o ddarpariaeth gwyliau.

Darpariaeth adeg gwyliau:

31. Bydd modd cario darpariaeth adeg gwyliau drosodd o un tymor i'r nesaf ac o un flwyddyn academaidd i'r nesaf, cyhyd â bod y rhiant a'r plentyn yn parhau i fod yn gymwys ar gyfer y Cynnig.

Nodi pa wythnosau sy'n wythnosau gwyliau:

32. Dylai rhieni fod â'r hawl i benderfynu ar gyfer pa wythnosau y byddant yn ddefnyddio'r ddarpariaeth adeg gwyliau a nhw sy'n gyfrifol am ddod o hyd i ddarparwr gofal plant a all gynnig y ddarpariaeth hon.
33. Ni ddylai darparwyr fod yn dynodi i rieni pa rai o'r 13 wythnos sy'n wythnosau gwyliau dynodedig o dan y Cynnig ychwaith. Bwriedir i hyn roi hyblygrwydd i rieni o ran sut y maent yn defnyddio eu darpariaeth adeg gwyliau 9 wythnos.
34. Fodd bynnag, bydd gofyn i'r awdurdodau lleol gadw cofnod o'r ddarpariaeth adeg gwyliau sy'n cael ei defnyddio gan rieni, gan gymryd i ystyriaeth unrhyw ddarpariaeth heb ei defnyddio sy'n cael ei chario drosodd.
35. Rhaid defnyddio'r ddarpariaeth adeg gwyliau fesul wythnos. Yn ystod wythnosau lle bydd o leiaf 3 o'r 5 diwrnod wedi'u dynodi'n wyliau ysgol gan yr awdurdod lleol, yna gellir ystyried bod yr wythnos gyfan yn wythnos wyliau.
36. Caiff diwrnodau hyfforddiant mewn swydd eu hystyried yn ddyddiau yn ystod y tymor o dan y Cynnig, felly nid ellid eu trin fel darpariaeth adeg gwyliau.
37. Pan fydd wythnos wyliau yn cynnwys dechrau neu ddiwedd tymor ysgol newydd ac felly'n cynnwys rhai diwrnodau o ddarpariaeth addysg gynnar, ni ddylai'r awdurdod lleol dalu am fwy na chyfanswm o 30 awr o ofal plant yn ystod yr wythnos honno. Felly, dylid didynnu unrhyw oriau gofal plant a ddefnyddir gan y rhiant yn ystod y dyddiau pan fo'r plentyn hefyd yn cael addysg gynnar o'r lwfans cyffredinol o 30 awr o ofal plant ar gyfer yr wythnos honno. Gall y rhiant ddefnyddio beth bynnag sy'n weddill o'r lwfans gwyliau gofal plant 30 awr ar ddiwrnodau eraill yr wythnos. Yn yr achosion hyn, dylai awdurdodau lleol egluro i'r rhiant y bydd hyn yn cyfrif fel wythnos wyliau pe byddent yn penderfynu gwneud hyn ac y bydd yr awdurdod lleol yn ystyried bod y rhiant wedi defnyddio un o'i wythnosau gwyliau. Mae'n bosibl y byddai'n well i'r rhiant beidio â defnyddio ei hawl gwyliau yn ystod wythnos lle ceir un neu ddau ddiwrnod ysgol.
38. Os bydd y tymor pan fydd plentyn yn dod yn gymwys i gael y lle mewn addysg amser llawn yn dechrau ar ddydd Iau neu ddydd Gwener (a bod o leiaf 3 o'r 5 diwrnod wedi'u dynodi'n wyliau ysgol), gellir ystyried yr wythnos gyfan yn wythnos wyliau at ddibenion darpariaeth gwyliau. Fodd bynnag, nid yw hyn yn cynnwys diwrnodau hyfforddiant mewn swydd na diwrnodau pan na chaniateir i'r plentyn ddod i'r ysgol o ganlyniad i ddechrau graddol.
39. Os yw plentyn yn mynychu ysgol breifat gydag wythnosau tymor gwahanol i ysgolion eraill yn yr un awdurdod lleol, gall rhieni ddefnyddio eu darpariaeth gwyliau ar gyfer yr wythnosau gwyliau amgen.

Wythnosau nad ydynt yn cael eu hariannu o dan y Cynnig:

40. Mae pedair wythnos nad ydynt yn cael eu hariannu mewn cyfnod o 12 mis, lle bydd angen i rieni ariannu unrhyw ddarpariaeth gofal plant eu hunain. Mae'n rhesymol disgwyl i rieni dalu'r pedair wythnos nad ydynt yn cael eu hariannu o dan y Cynnig, fel bod darparwyr yn cael eu had-dalu'n llawn am eu staff drwy gydol y flwyddyn (gweler Atodiad 1 am enghreifftiau o sut mae hyn yn gweithio'n ymarferol).

Adran 4 – Pwy sy'n gymwys i gael y Cynnig Gofal Plant?

Mae'r adran a ganlyn yn nodi pwy sy'n gymwys i ddefnyddio'r Cynnig Gofal Plant o ran plentyn a rhiant.

Diffiniad o blentyn cymwys

41. Mae'r ddarpariaeth addysg gynnar sy'n rhan o'r Cynnig yn ddarpariaeth gyffredinol ac felly mae ar gael i bob plentyn o oed cymwys.
42. Er mwyn bod yn gymwys ar gyfer elfen gofal plant y Cynnig, rhaid i blentyn fod yn 3 neu'n 4 oed, rhaid iddo beidio â bod yn gymwys i gael lle mewn addysg amser llawn eto a rhaid i'w riant/rieni hefyd fodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni fel y nodir isod.
43. Bydd plant cymwys yn gallu manteisio ar elfen gofal plant y Cynnig o'r un adeg ag y gallant fanteisio ar elfen addysg gynnar y Cynnig. Fel arfer mae hyn yn dechrau o'r tymor ar ôl eu trydydd pen blwydd, nes eu bod yn gymwys am le mewn addysg amser llawn (ysgol) – fel arfer y mis Medi ar ôl eu pedwerydd pen blwydd.
44. Yr awdurdod lleol fydd yn penderfynu ar yr union ddyddiad y bydd plentyn yn gymwys i gael y Cynnig. Pan fo awdurdod lleol yn ei gwneud yn ofynnol i blentyn fod wedi troi'n 3 oed erbyn pwynt penodol yn y flwyddyn er mwyn dechrau manteisio ar ddarpariaeth addysg gynnar, gellir cymhwyso'r un rheol i blant sy'n manteisio ar elfen gofal plant y Cynnig. Pan fydd y rheol hon yn cael ei chymhwyso, bydd plentyn yn dod yn gymwys i fanteisio ar elfen addysg gynnar ac elfen gofal plant y Cynnig ar yr un pryd. **Er enghraifft**, gall tymor y gwanwyn ddechrau ar 4 Ionawr, ond gall yr awdurdod lleol ei gwneud yn ofynnol i blentyn fod wedi troi'n 3 erbyn 31 Rhagfyr er mwyn gallu manteisio ar y Cynnig yn ystod tymor y gwanwyn.
45. Pan fydd plentyn wedi'i dderbyn i gael gofal plant wedi'i ariannu o dan y Cynnig, bydd yr union ddyddiad y bydd y ddarpariaeth a ariennir yn dechrau yn dibynnu ar ddyddiad dechrau'r tymor ysgol o fewn yr awdurdod lleol. Caiff diwrnod cyntaf y tymor ei bennu gan yr awdurdod lleol ac felly gall yr union ddyddiad pan fo plentyn yn gallu manteisio ar y Cynnig amrywio rhwng awdurdodau. Dylid cadarnhau'r dyddiad y bydd y ddarpariaeth a ariennir yn dechrau gyda'r rhiant. .
46. Dylai'r awdurdodau lleol gyhoeddi eu dyddiadau tymor ymhell ymlaen llaw i rieni ac i awdurdodau lleol cyfagos.

Dechrau addysg amser llawn:

47. Mae plentyn yn dod yn anghymwys ar gyfer y Cynnig unwaith y bydd yn gymwys i gael lle mewn addysg amser llawn (ysgol). Y mis Medi ar ôl eu pen blwydd yn bedair oed fydd hyn fel arfer.

48. Pan fo plentyn yn cael cynnig lle mewn addysg amser llawn yn gynharach na'r mis Medi ar ôl iddo droi'n 4 oed, ni fydd yn gymwys mwyach i gael elfen gofal plant y Cynnig yn ystod y tymor. Fodd bynnag, gall y rhiant barhau i gael hyd at 30 awr o ofal plant a ariennir y tu allan i'r tymor ysgol, am hyd at 9 'wythnos wyliau'.
49. Bydd cymhwysra rhieni sy'n manteisio ar y Cynnig mewn lleoliad sydd mewn awdurdod lleol gwahanol i'r un lle maent yn byw yn dibynnu ar y dyddiadau a bennwyd gan yr awdurdod lleol lle maent yn byw ynghylch derbyn plant i ddarpariaeth ysgol amser llawn.

Enghraifft:

Mae rhiant yn byw yn Awdurdod A, ond yn defnyddio darpariaeth y Cynnig Gofal Plant yn Awdurdod B. Byddant yn cael cynnig lle mewn addysg amser llawn ar gyfer eu plentyn gan Awdurdod A o ddechrau'r *tymor y mae eu plentyn yn troi'n 4 oed ynddo*. Ond, yn Awdurdod B mae plant yn gymwys i gael lle mewn addysg amser llawn yn y tymor *ar ôl* y tymor y maent yn troi'n 4 oed ynddo. Yn yr achos hwnnw, nid yw rhiant yn gymwys i gael elfen gofal plant y Cynnig yn ystod y tymor ysgol ar yr adeg y byddant yn cael cynnig lle mewn addysg amser llawn gan Awdurdod A.

Diffiniad o riant cymwys

50. I fod yn gymwys ar gyfer y Cynnig, rhaid i riant fodloni'r canlynol:
- bod â phlentyn cymwys 3 neu 4 oed;
 - bodloni'r diffiniad o riant sy'n gweithio neu riant mewn addysg neu hyfforddiant;
 - byw yng Nghymru.
51. Ystyr rhiant yw person sydd fel arfer yn byw gyda'r plentyn ac sy'n gyfrifol amdano, neu bartner person o'r fath. Yn y canllawiau hyn mae'r term rhiant yn cyfeirio at rieni, gwarcheidwaid cyfreithiol, llys-rieni a phartneriaid cyd-fyw hirdymor ar yr un aelwyd â'r plentyn. Ni fydd oedolion eraill sy'n byw yn y cartref (fel lojers, aelodau o'r teulu estynedig, brodyr a chwiorydd ac ati) yn cael eu hystyried yn rhieni o dan y Cynnig, oni bai bod ganddynt gyfrifoldeb rhiant dros y plentyn hefyd.
52. Mewn aelwyd dau riant, bydd angen i'r ddau riant fodloni'r diffiniad o naill ai rhiant sy'n gweithio neu riant mewn addysg neu hyfforddiant i fod yn gymwys ar gyfer y Cynnig. Mewn aelwyd un rhiant, bydd angen i'r unig riant fodloni'r diffiniad o naill ai rhiant sy'n gweithio neu riant mewn addysg neu hyfforddiant er mwyn bod yn gymwys ar gyfer y Cynnig.

Diffiniad o riant sy'n gweithio

53. Gall rhiant sy'n gweithio fod yn rhiant sydd naill ai'n gyflogedig neu'n

hunangyflogedig. Mae hyn yn cynnwys y rhai sydd ar brentisiaethau, contractau dim oriau a hefyd y rhai sydd newydd ddod yn hunangyflogedig.

54. I fod yn gymwys, rhaid i'r rhiant fodloni'r meini prawf enillion dros gyfnod o 3 mis. Ystyr meini prawf enillion gofynnol yw bod rhaid iddynt ennill, ar gyfartaledd, yr hyn sy'n gyfwerth ag o leiaf 16 awr yr wythnos ar yr isafswm cyflog perthnasol sy'n gymwys iddynt. Ystyr isafswm cyflog yw naill ai'r Isafswm Cyflog Cenedlaethol, y Cyflog Byw Cenedlaethol neu'r Isafswm Cyflog Prentisiaeth ar y gyfradd sy'n berthnasol i'w hoedran ("yr isafswm cyflog perthnasol" o hyn ymlaen).
55. Wrth asesu a yw rhiant yn bodloni meini prawf isafswm incwm, mae'n bwysig ystyried felly a yw'r rhiant neu'r rhieni yn derbyn incwm o'u gwaith. Mae pob incwm o'r gwaith yn cyfrif tuag at yr isafswm incwm.
56. Dylai rhieni cyflogedig ddangos tystiolaeth eu bod yn ennill yr isafswm sy'n ofynnol drwy eu cyflogau dros gyfnod o dri mis. Os bydd rhiant wedi cael swydd newydd neu os yw wedi newid cyflogwyr yn ddiweddar ac na all darparu tystiolaeth o'i enillion dros gyfnod o 3 mis, bydd llythyr gan y cyflogwr yn cadarnhau'r gyflogaeth, y dyddiad dechrau a'r enillion yn ddigonol (*gweler adran 11 i gael rhagor o fanylion ynghylch gwirio cymhwystra a'r canllawiau atodol Cynnig Gofal Plant - Asesu Incwm Rhieni - F1 Gorffennaf 2020 (CYM) (WG-HMRC)*).
57. Dylai rhiant hunangyflogedig ddangos ei fod yn ennill yr isafswm sy'n ofynnol drwy ei ffurflen dreth hunanasesu neu drwy dystiolaeth o incwm tebygol dros y flwyddyn dreth nesaf. Byddai rhiant sydd newydd ddod yn hunangyflogedig wedi'i eithrio o'r meini prawf enillion am y 12 mis cyntaf ar ôl sefydlu'r busnes, ond dylid gofyn iddo ddarparu tystiolaeth bod y busnes hwnnw wedi'i sefydlu (*gweler adran 11 i gael rhagor o fanylion ynghylch gwirio cymhwystra*).
58. Wrth gymhwyso'r meini prawf isafswm incwm nid yw'r canlynol yn cyfrif fel incwm o'r gwaith gan nad oes unrhyw gysylltiad uniongyrchol na chli'r rhwng yr oriau a gaiff eu gweithio a'r incwm a geir (neu os oes cysylltiad, nid yw'n hawdd darparu tystiolaeth ohono):
 - Incwm difidend ac incwm arall o fuddsoddiadau;
 - Benthyciadau cyfarwyddwyr.
59. Ar yr amod bod y rhiant yn byw yng Nghymru, bydd incwm a enillir gan fusnes sydd wedi'i gofrestru y tu allan i'r DU yn cyfrif tuag at y meini prawf isafswm enillion.
60. Ni fydd y rhiant sy'n gweithio y mae ei incwm gros yn y flwyddyn dreth bresennol yn fwy na £100,000 yn gymwys ar gyfer y Cynnig. Mae incwm gros yn golygu cyfanswm yr incwm cyn unrhyw ddiodyniadau gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i gyfraniadau pensiwn, yswiriant iechyd a chynlluniau aberthu cyflog. Os oes ansicrwydd ynghylch a yw incwm blynyddol rhieni yn fwy na £100,000 ar y

slipiau cyflog 3 mis, gellir darparu llythyr gan y cyflogwr a bydd yn ddigon fel tystiolaeth.

*Sylwer: Ceir gwybodaeth fanwl ynghylch sut i asesu incwm rhiant yn y daflen ffeithiau "Asesu incwm rhieni i benderfynu cymhwysra ar gyfer y Cynnig Gofal Plant". Mae hyn yn cynnwys rhieni sy'n hunangyflogedig, ar gontractau dim oriau, neu ar gontractau tymhorol. **Nid ydym** yn defnyddio incwm net wedi'i addasu i asesu meini prawf incwm.*

Diffiniad o riant mewn addysg neu hyfforddiant

61. Gall riant mewn addysg neu hyfforddiant fod yn riant sydd naill ai:
 - wedi cofrestru ar gwrs israddedig neu ôl-raddedig Addysg Uwch (AU) sydd o leiaf 10 wythnos o hyd. Mae hyn yn cynnwys cyrsiau a gyflwynir drwy ddysgu o bell;
 - wedi cofrestru ar gwrs sy'n 10 wythnos o leiaf ac sy'n cael ei gyflwyno mewn Sefydliad Addysg Bellach neu goleg chweched dosbarth mewn ysgol.
62. Dylai rhieni mewn addysg neu hyfforddiant ddangos eu bod yn gymwys drwy ddarparu tystiolaeth o gofrestru ffurfiol ar gwrs AU neu AB perthnasol. Os yw riant wedi gwneud cais a chael cynnig lle ar gwrs AU neu AB perthnasol, ond nad yw wedi gallu cofrestru eto, dylai ddarparu tystiolaeth o gynnis ffurfiol o le ar gwrs.
63. Byddai riant mewn addysg neu hyfforddiant sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysra yn gallu manteisio ar y Cynnig o'r adeg y mae eu cwrs yn dechrau.

Rhieni a gofalwyr

Gofalwyr sy'n berthnasau a gwarcheidwaid arbennig:

64. Ystyr gofalwyr sy'n berthnasau yw teulu a ffrindiau sydd wedi cymryd cyfrifoldeb am blentyn neu lysblentyn, lle nad nhw yw'r riant, oherwydd nad oes gan y plentyn rieni neu fod ganddo rieni na allant ofalu am y plentyn a'i bod yn debygol y byddai'r plentyn fel arall yn derbyn gofal gan awdurdod lleol oherwydd pryderon mewn perthynas â lles y plentyn.
65. Mae gofalwyr sy'n berthnasau a gofalwyr sydd â gorchymyn gwarcheidwad arbennig yn gallu manteisio ar y Cynnig cyhyd â'u bod:
 - yn bodloni'r holl feini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni;
 - yn ofalu am blentyn sy'n 3 i 4 oed ac sy'n gymwys i fanteisio ar y Cynnig;
 - yn byw gyda'r plentyn.

Mae angen i bartneriaid gofalwyr sy'n berthnasau, p'un a yw'r ddau oedolyn yn ofalwyr sy'n berthnasau ai peidio, fodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni

hefyd.

66. Nid yw'r lwfans gwarcheidiaeth arbennig yn cael ei ystyried yn incwm trethadwy ac felly nid yw'n cyfrif fel incwm ac ni ddylid ei ystyried wrth asesu a ydynt yn bodloni'r meini prawf o ran isafswm incwm.

Gofalwyr maeth a rhieni sy'n mabwysiadu:

67. Os bydd rhiant maeth yn bodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni, gall fanteisio ar y Cynnig ar gyfer unrhyw un o'i blant sydd o oed cymwys. Mae hyn yn cynnwys eu plentyn/plant maeth, ar yr amod bod y gofal plant yn gydnaws â Chynllun Gofal eu plentyn maeth.
68. Gall gofalwyr maeth ddefnyddio eu lwfans maethu fel prawf o enillion er mwyn bodloni'r meini prawf o ran isafswm incwm ar gyfer y Cynnig.
69. Os bydd rhiant sydd ar absenoldeb mabwysiadu yn bodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni, gall fanteisio ar y Cynnig ar gyfer unrhyw un o'i blant sydd o oed cymwys. Mae hyn yn cynnwys y plentyn a fabwysiadwyd, cyn belled â bod y trefniant gofal plant yn gydnaws â Chynllun Cymorth Mabwysiadu'r plentyn. Gallai gofalwyr sefydlogrwydd cynnar yng Nghymru gael eu cynnwys yn y garfan faethu uchod tra byddant yn maethu'r plentyn cyn i Orchymyn Lleoli gael ei roi a chyn y newid yn statws lleoliad y plentyn i statws mabwysiadu.

Rhieni nad yw cyllid cyhoeddus ar gael iddynt:

70. Nid yw'r ffaith nad yw cyllid cyhoeddus ar gael i rieni yn golygu na chânt fanteisio ar y Cynnig. Caiff rhieni sy'n destun rheolaeth fewnfudo, fel y'u diffinnir gan Adran 115(9) Deddf Mewnfudo a Lloches 1999 fanteisio ar y Cynnig cyn belled â'u bod yn bodloni'r holl feini prawf cymhwysra eraill.

Rhieni yn y Lluoedd Arfog:

71. Bydd rhieni sy'n aelodau o'r Lluoedd Arfog sy'n byw yng Nghymru yn gallu manteisio ar y Cynnig cyn belled â'i bod yn bodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni.
72. Yn achos aelwydydd dau riant lle mae un rhiant yn gweithio neu mewn addysg neu hyfforddiant (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) a'r llall yn cael taliadau gan y Lluoedd Arfog i gyn-aelodau o'r Lluoedd Arfog sydd wedi'u niweidio'n ddifrifol (er enghraifft, Gwarant Talu Incwm), bydd y teuluoedd hynny'n gymwys i gael y Cynnig. Fodd bynnag, yn achos aelwydydd lle bo un rhiant yn derbyn budd-dal eithrio (fel y nodir ym mharagraff 76), a'r llall yn cael taliad anableded gan y Lluoedd Arfog, ni fydd y teuluoedd hynny'n gymwys i gael y Cynnig.
73. Yn achos rhieni sy'n gwasanaethu dramor ond sy'n byw yng Nghymru fel arfer,

bydd y Weinyddiaeth Amddiffyn yn adlewyrchu'r ddarpariaeth a roddir o dan y Cynnig Gofal Plant yn Lloegr.

Aelwydydd digartref:

74. Yn achos rhieni sy'n ddigartref ond sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysra ar gyfer rhieni, mae'r teuluoedd hynny'n gymwys i gael y Cynnig. Os oes gan y teulu drefniant byw dros dro (fel byw gyda ffrindiau) ac nad oes ganddynt fil Treth Gyngor i'w ddefnyddio fel tystiolaeth o breswyllo, gellid defnyddio dogfen arall. Gallai hyn gynnwys y cyfeiriad a ddefnyddir i gofrestru'r plentyn ar gyfer lle mewn addysg neu lythyr gan eu swyddog tai/darparwr cymdeithasau tai yn cadarnhau eu bod ar restr aros am lety yn yr ardal.

Aelwydydd mewn cymunedau sy'n teithio:

75. Mae rhieni mewn cymunedau sy'n teithio sy'n bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni yn gymwys i gael y Cynnig. Os ydynt yn byw ar lain parhaol dylent fod yn gallu darparu llythyr treth gyngor neu dystiolaeth eu bod yn talu treth gyngor. Os nad ydynt yn gallu darparu dystiolaeth eu bod yn talu treth gyngor, byddai unrhyw ohebiaeth swyddogol a anfonwyd atynt yn ddigonol cyn belled â bod y cyfeiriad yn cyfateb i'r cyfeiriad ar y ffurflen gais. Hefyd, os ydynt wedi cael lle mewn addysg gynnar, bydd y cais hwnnw yn ddigonol fel tystiolaeth o breswyllo.

Yr eithriadau lle nad oes rhaid i aelwydydd dau riant fodloni'r meini prawf o ran enillion yw neu fod mewn addysg neu hyfforddiant:

76. Dyma'r eithriadau lle nad oes rhaid i aelwydydd dau riant fodloni'r meini prawf enillion na bod mewn addysg neu hyfforddiant:
- mae un riant yn gyflogedig neu mewn addysg neu hyfforddiant (ac mae'n bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ac mae gan un riant gyfrifoldebau gofalu sylweddol. Mae hyn yn seiliedig ar fudd-daliadau penodol a dderbynnir ar gyfer gofalu
 - mae'r ddau riant yn gyflogedig (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond bod un riant neu'r ddau riant i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar absenoldeb mamolaeth, tadolaeth neu fabwysiadu statudol neu absenoldeb riant di-dâl; neu
 - mae'r ddau riant mewn addysg neu hyfforddiant (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond mae un riant neu'r ddau riant wedi rhoi'r gorau i'w hastudiaethau'n ffurfiol dros dro am resymau sy'n ymwneud ag absenoldeb mamolaeth, tadolaeth, absenoldeb mabwysiadu neu absenoldeb riant; neu
 - cyflogir un riant ac mae un riant mewn addysg neu hyfforddiant (ac mae'n bodloni'r meini prawf cymhwysra riant) ond mae'r riant sy'n gweithio i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar absenoldeb statudol mamolaeth, tadolaeth neu fabwysiadu neu absenoldeb riant di-dâl a/neu mae'r riant sydd mewn addysg neu hyfforddiant wedi rhoi'r gorau i'w astudiaethau'n ffurfiol dros dro am resymau'n ymwneud ag absenoldeb mamolaeth, tadolaeth, absenoldeb

mabwysiadu neu absenoldeb rhiant; neu

- lle mae'r ddau riant yn gyflogedig (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond bod un rhiant neu'r ddau riant i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar dâl salwch statudol;
- mae'r ddau riant mewn addysg neu hyfforddiant (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond mae un rhiant neu'r ddau riant wedi rhoi'r gorau i'w hastudiaethau'n ffurfiol dros dro oherwydd salwch hirdymor;
- cyflogir un rhiant ac mae un rhiant mewn addysg neu hyfforddiant (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond mae'r rhiant sy'n gweithio i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar dâl salwch statudol a/neu mae'r rhiant sydd mewn addysg neu hyfforddiant wedi rhoi'r gorau i'w astudiaethau'n ffurfiol dros dro oherwydd salwch hirdymor;
- mae un rhiant yn gyflogedig neu mewn addysg neu hyfforddiant (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ac mae un rhiant yn anabl neu'n analluog o ran iechyd. Mae hyn yn seiliedig ar y ffaith bod y rhiant yn derbyn un o'r budd-daliadau cymwys a ganlyn, neu'n meddu ar hawl sylfaenol i un ohonynt:
 - Budd-dal analluogrwydd;
 - Lwfans gofalwr, neu elfen Gofalwyr Credyd Cynhwysol;
 - Lwfans anabledd difrifol;
 - Budd-dal analluogrwydd hirdymor;
 - Lwfans cyflogaeth a chymorth;
 - Credydau yswiriant gwladol ar sail anallu i weithio neu allu cyfyngedig i weithio;
 - Credyd Cynhwysol lle aseswyd bod gan yr unigolyn allu cyfyngedig i weithio.

77. Mewn teuluoedd dau riant lle bo un rhiant yn gweithio neu mewn addysg neu hyfforddiant a'r llall wedi ymddeol yn gynnar ar sail afiechyd, byddant yn gymwys os bydd y rhiant yr effeithir arno yn methu gweithio oherwydd y mater iechyd a'i gorfododd i ymddeol a'i fod yn cael un o'r budd-daliadau cymwys a restrir uchod, neu fod ganddo hawl sylfaenol i gael un ohonynt. Yn achos teulu un rhiant, ni fyddent yn gymwys bellach pe byddai'r rhiant yn ymddeol yn gynnar ar sail afiechyd. Mae'n rhaid i un aelod o'r aelwyd fod yn gweithio neu mewn addysg neu hyfforddiant er mwyn bod yn gymwys i gael y Cynnig.
78. Gall aelwyd dau rhiant lle mae un rhiant yn gweithio neu mewn addysg neu hyfforddiant a'r llall wedi ymddeol ar ôl cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth, fod yn gymwys i fanteisio ar y Cynnig Gofal Plant os oedd y rhiant sydd wedi ymddeol yn derbyn un neu fwy o'r budd-daliadau cymwys a restrir ym mharagraff 76 yn union cyn cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

Eithriadau lle nad oes rhaid i aelwydydd un rhiant fodloni'r meini prawf enillion neu orfod bod mewn addysg a hyfforddiant:

79. Rhaid i'r unig riant mewn teulu un rhiant fod yn gweithio neu fod mewn addysg neu hyfforddiant a bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni. Yr unig eithriad i hyn yw:
- bod y rhiant yn cael ei gyflogi (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond ei fod i ffwrdd o'r gweithle dros dro ar absenoldeb salwch, mamolaeth, tadolaeth neu fabwysiadu statudol neu ar absenoldeb rhiant di-dâl; neu
 - mae'r rhiant mewn addysg neu hyfforddiant (ac yn bodloni'r meini prawf cymhwysra i rieni) ond mae wedi rhoi'r gorau i'w astudiaeth yn ffurfiol dros dro am resymau'n ymwneud ag absenoldeb mamolaeth, absenoldeb tadolaeth, absenoldeb mabwysiadu neu absenoldeb rhiant neu oherwydd salwch hirdymor.

Rhieni sydd wedi gwahanu:

80. Os yw rhieni wedi gwahanu ond nad oes ganddynt warchodaeth gyfartal am blentyn, ystyrir bod y plentyn yn rhan o aelwyd y rhiant sydd â'r brif warchodaeth.
81. Mewn achosion lle mae gan rieni warchodaeth gyfartal am blentyn, bydd angen i un o'r rhieni gael ei enwebu i weithredu fel y rhiant arweiniol at ddibenion y Cynnig. Lle nad yw'r rhieni'n gallu cytuno ar hynny, dylid cyfeirio'r mater at yr awdurdod lleol er mwyn penderfynu yn ei gylch. Mater i'r rhieni yw'r modd y mae'r gofal plant yn cael ei ddefnyddio a'i ddyrannu rhwng yr amser y mae'r plentyn yn ei dreulio gyda'r ddau riant.

Y Cynnig Gofal Plant a Budd-daliadau:

82. Caiff rhieni fanteisio ar Gredydau Treth, Gofal Plant Di-dreth neu Gredyd Cynhwysol ar yr un pryd â'r Cynnig ar gyfer unrhyw oriau ychwanegol o ofal plant a dalant amdano mewn perthynas â'u plentyn neu blant eraill yn y teulu. Ni all rhieni hawlio credydau treth na budd-daliadau eraill ar gyfer unrhyw oriau gofal plant y maent yn ei gael o dan y Cynnig.

Adran 5 – Beth sy'n digwydd pan fydd rhiant yn peidio â bod yn gymwys mwyach?

Mae'r adran a ganlyn yn nodi'r hyn a fydd yn digwydd pan fydd rhiant sy'n derbyn y Cynnig Gofal Plant yn peidio â bod yn gymwys mwyach. Ar gyfer y gweithdrefnau gweithredu sy'n ymwneud â Chyfnodau Eithrio Dros Dro ar y gwasanaeth digidol, dylai awdurdodau lleol gyfeirio at y gweithdrefnau gweithredu safonol perthnasol sydd ar Objective Connect.

Cyfnodau Esemptio Dros Dro

83. Efallai y bydd rhieni'n peidio â bod yn gymwys mwyach ar gyfer y Cynnig, hyd yn oed pan fydd eu plentyn yn gymwys o hyd. Gallai hyn fod pan fydd un rhiant neu'r ddau riant yn colli eu swydd, mae eu henillion yn gostwng i lai na'r isafswm sy'n ofynnol, mae eu henillion yn cynyddu'n uwch na'r uchafswm o ran trothwy incwm neu nid ydynt bellach wedi'u cofrestru ar gwrs addysg neu hyfforddiant perthnasol. Er mwyn rhoi sefydlogrwydd i blant a darparwyr gofal plant, ac er mwyn rhoi'r cyfle i rieni ddod yn gymwys eto, bydd rhieni sy'n peidio â bod yn gymwys mwyach yn dal i allu defnyddio'r Cynnig am gyfnod byr.
84. Pan fydd person yn peidio â bod yn gymwys ar gyfer y Cynnig Gofal Plant, byddant yn dechrau cyfnod esemptio dros dro o 8 wythnos. Dylai'r cyfnod esemptio dros dro ddechrau pan fydd amgylchiadau'r rhiant yn newid gan ei wneud yn anghymwys i fanteisio ar y Cynnig. Pan fo cyfnod esemptio dros dro rhiant yn dod i ben, os yw'r rhiant yn anghymwys i gael y Cynnig o hyd, ni fydd yn gallu manteisio ar elfen oriau gofal plant y Cynnig mwyach, a bydd yn dod yn gyfrifol am dalu'r holl gostau sy'n gysylltiedig â defnyddio'r darparwr gofal plant hwnnw.
85. Bydd disgwyl i'r rhieni roi gwybod i'w hawdurdod lleol a'u darparwr gofal plant pan fydd eu hamgylchiadau'n newid a hynny'n gallu golygu y byddant yn peidio â bod yn gymwys i fanteisio ar y Cynnig mwyach. Os bydd amgylchiadau rhieni yn newid ac nad ydynt yn rhoi gwybod i'w awdurdod lleol ar unwaith, gellir ôl-ddyddio dyddiad dechrau'r cyfnod esemptio dros dro. Dylai'r cyfnod esemptio dros dro sy'n weddill fod o leiaf 4 wythnos i sicrhau bod sefydlogrwydd i'r plentyn a'r darparwyr gofal plant.
86. Ni ddylai rhiant sydd mewn cyfnod esemptio dros dro drefnu oriau gofal plant os nad yw'n bwriadu eu defnyddio. Bydd trefnu oriau gofal plant nad oes eu hangen yn cael ei ystyried fel hawlio drwy dwyll, ac os canfyddir bod rhiant wedi gwneud hyn bydd eu hawdurdod lleol yn cael gwybod. Yr unig eithriad i hyn yw lle mae'r plentyn gartref am reswm annisgwyl neu reswm na ellir ei osgoi, megis salwch.
87. Ni ddylid ar unrhyw gyfrif ddefnyddio cyfnod esemptio dros dro (neu'r Cynnig yn ei gyfanrwydd) i drefnu oriau gofal plant nad yw'r rhiant yn bwriadu eu defnyddio er

mwyn talu ffioedd cadw a godir gan ddarparwr, pan na fo'r plentyn yn mynychu'r darparwr yn ystod yr oriau hyn.

88. Gall rhiant gael mwy nag un cyfnod esemptio dros dro yn ystod ei gyfnod o gymhwysra ond ni all gael dau ar yr un pryd. Er enghraifft pe byddai rhiant yn peidio â bod yn gymwys mwyach, ac yn defnyddio cyfnod esemptio dros dro (yn rhannol neu yn llawn) - ac wedyn mae'r rhiant hwnnw mewn sefyllfa lle y mae'n gymwys eto, gallai gael cyfnod esemptio dros dro arall pe byddai'n peidio â bod yn gymwys mwyach am ail dro neu am drydydd tro.
89. Pan fydd cyfnod esemptio dros dro rhiant yn dod i ben a'i fod yn peidio â bod yn gymwys mwyach, bydd angen iddo wneud cais am y Cynnig eto. Dylai'r awdurdod lleol ailasesu cymhwysra'r rhiant gan y gallai ei amgylchiadau fod wedi newid eto.

Adran 6 – Beth am blant y mae angen cymorth ychwanegol arnynt?

Mae'r adran a ganlyn yn nodi'r ddarpariaeth sy'n galluogi plentyn ag anghenion cymorth ychwanegol i fanteisio ar y Cynnig.

Grant Cymorth Ychwanegol

90. Mewn perthynas ag elfen gofal plant y Cynnig, mae cyllid ychwanegol drwy'r Grant Cymorth Ychwanegol yn cael ei ddarparu ar ben y gyfradd graidd fesul awr i sicrhau bod plant yn cael y cymorth sydd ei angen arnynt er mwyn gallu manteisio ar y Cynnig.
91. Mae cyllid mewn perthynas â chymorth ychwanegol i blant er mwyn iddynt allu manteisio ar elfen addysg y Cynnig eisoes yn cael ei gyfeirio drwy awdurdodau lleol, sydd wedi sefydlu systemau ar gyfer asesu'r angen a dyrannu adnoddau.
92. O ran y Cynnig, gallai cymorth ychwanegol olygu bod gan blentyn anawsterau parhaol neu rai dros dro fel a ganlyn:
 - Anawsterau Gwybyddol a Dysgu, gan gynnwys anawsterau dysgu penodol, cymedrol, difrifol neu ddwys;
 - Anawsterau ymddygiadol, emosiynol ac o ran datblygiad personol;
 - Anawsterau cyfathrebu a rhyngweithio, gan gynnwys awtistiaeth; anhawster lleferydd, iaith a chyfathrebu;
 - Nam synhwyrdd a/neu gorfforol, gan gynnwys nam ar y clyw a/neu'r golwg neu anawsterau corfforol;
 - Cyflyrau meddygol.
93. Dylid cynnal asesiad o natur y cymorth sydd ei angen ar blant yn unol â'r prosesau arferol ar gyfer pob awdurdod lleol.
94. O dan Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thriwlynlys Addysg (Cymru) 2018(1), bydd plant sydd ag anghenion meddygol neu ofal iechyd dwys yn cael eu hariannu drwy'r gyllideb gofal cymdeithasol. Felly, ni fydd angen cyllid ychwanegol ar y plant hynny o dan y Cynnig.
95. Gweler y [Canllawiau ar Grant Cymorth Ychwanegol Cynnig Gofal Plant Cymru](#) i gael rhagor o fanylion.

¹ 2018 dccc 2.

Adran 7 – Pa ddarparwyr a all gynnig darpariaeth o dan y Cynnig?

Ar gyfer y gweithdrefnau gweithredu sy'n ymwneud â chytundebau Rhiant/Darparwr ar y gwasanaeth digidol, dylai awdurdodau lleol gyfeirio at y gweithdrefnau gweithredu safonol perthnasol sydd ar Objective Connect.

Mae'r adran a ganlyn yn nodi pa ddarparwyr sy'n gallu darparu oriau gofal plant a ariennir o dan y Cynnig.

Mathau o ddarparwyr

96. Gall elfen gofal plant y Cynnig gael ei darparu gan unrhyw leoliad gofal plant unrhyw le yng Nghymru neu yn yr ardaloedd ar y ffin, cyn belled â'u bod wedi'u cofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) neu Ofsted yn Lloegr. Mae hyn yn cynnwys clybiau brechwast, clybiau prynhawn a chlybiau gwyliau. I'r perwyl hwn, byddant yn cydymffurfio â'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer gofal plant, byddant yn gyfarwydd â Fframwaith Ansawdd AGGCC ac yn cael eu harolygu'n unol â hynny. Bydd darparwyr yn Lloegr yn cael eu harolygu gan Ofsted a byddant yn cydymffurfio â'u safonau hwy. Ni all darparwyr gofal plant nad ydynt wedi'u cofrestru gyda AGC neu Ofsted ddarparu'r Cynnig.
97. Gall gwarchodwyr plant sy'n gofrestredig ddarparu'r Cynnig Gofal Plant ar gyfer plentyn sydd hefyd yn berthynas, ar yr amod bod y gofal yn cael ei ddarparu y tu allan i gartref y plentyn, ac nad oes gan y darparwr gofal plant gyfrifoldeb rhiant dros y plentyn.
98. Nid yw nanis yng Nghymru yn cael eu rheoleiddio i'r un graddau â ddarparwyr gofal plant cofrestredig, ac felly ni ellir eu hariannu i ddarparu'r Cynnig.
99. Bydd disgwyl i ddarparwyr gofal plant sy'n dymuno bod yn rhan o'r Cynnig wneud y canlynol:
 - gofrestru ar wasanaeth digidol Cynnig Gofal Plant cenedlaethol Cymru a chytuno i'r Telerau a'r Amodau;
 - peidio â chodi unrhyw ffioedd fesul awr ychwanegol ar rieni am y plant 3 a 4 oed sy'n mynychu dan delerau'r Cynnig;
 - dilyn y canllawiau ar gyfer codi tâl am elfennau ychwanegol wrth godi tâl ar rieni sy'n manteisio ar y Cynnig am gostau bwyd a theithio;
 - sicrhau, hyd y gellir, bod gofal plant yn cael ei ddarparu'n hyblyg er mwyn helpu i ddiwallu anghenion rhieni sy'n gymwys;
 - hysbysu'r awdurdod lleol os bydd newid mewn amgylchiadau, megis os bydd rhiant yn methu hawlio'r oriau a ariennir drwy'r Cynnig.
100. Bydd darparwyr gofal plant yn cael eu hannog i wneud y canlynol hefyd:
 - rhoi darpariaeth ac adnoddau dwyieithog neu Gymraeg, lle bo'n bosibl;

- rhoi cymorth i blant y mae angen cymorth ychwanegol arnynt, lle bo'n bosibl.

Dylai awdurdodau lleol eu cefnogi yn eu hymdrechion yn hyn o beth.

101. O dan y Cynnig gall plentyn ddefnyddio uchafswm o ddau leoliad gofal plant cofrestredig, yn ogystal â'u lleoliad addysg gynnar, yn ystod unrhyw ddiwrnod.

Darpariaeth drawsffiniol

102. Bydd rhieni cymwys yn gallu manteisio ar eu gofal plant a ariennir o dan y Cynnig mewn unrhyw leoliad gofal plant cofrestredig yn Lloegr, cyn belled â bod y lleoliad wedi'i gofrestru a'i reoleiddio gan Ofsted.
103. Nid yw rhieni sy'n byw yn Lloegr yn gymwys i gael Cynnig Gofal Plant Cymru. Bydd angen iddynt drafod â'u hawdurdod lleol yn Lloegr p'un a allant ddefnyddio'r Cynnig Gofal Plant yn Lloegr i dalu am ofal plant ac addysg gynnar mewn lleoliad yng Nghymru.

Adran 8 – Beth yw'r gyfradd a delir i ddarparwyr sy'n darparu'r Cynnig?

Mae'r adran a ganlyn yn nodi'r gyfradd fesul awr a delir am ofal plant a ariennir gan Lywodraeth Cymru a delir drwy'r Cynnig, yn ogystal â chanllawiau sy'n ymwneud â thaliadau darparwyr i rieni.

Cyfradd tâl fesul awr ar gyfer gofal plant

104. Mae cyfradd dâl sylfaenol genedlaethol o £5.00 yr awr, fesul plentyn, yn cael ei thalu i ddarparwyr gofal plant sy'n darparu gofal o plant dan y Cynnig.
105. Mae'r gyfradd sylfaenol genedlaethol o £5.00 i'w thalu am ddarpariaeth ar wyliau banc, hyd yn oed os mai polisi'r darparwr yw codi tâl ar gyfradd uwch.
106. Gall darparwyr hawlio ar gyfer sesiynau hanner awr ar gyfradd o £2.50.
107. Dylid talgrynnu unrhyw amrywiad i'r gyfradd fesul awr i'r hanner awr agosaf. Felly, dylid talgrynnu sesiwn sy'n cynnwys chwarter awr i'r hanner awr agosaf. Mewn achosion o'r fath, rhaid ystyried cyfanswm wythnosol yr oriau a ddefnyddiwyd, ee os yw rhiant yn defnyddio darpariaeth sydd ar agor dim ond am 2 awr 15 munud y diwrnod, gellir talu'r darparwr hyd at yr hanner awr agosaf, ee 2 awr 30 munud. Fodd bynnag, pe bai'r ddarpariaeth hon yn cael ei defnyddio am fwy nag un diwrnod yr wythnos, dylid ystyried cyfanswm yr oriau a ddefnyddiwyd dros gyfnod o 1 wythnos. Byddai'r cyfanswm a delir i'r darparwr hwnnw i'r hanner awr agosaf o'r cyfanswm hwnnw am yr wythnos honno heb fod yn fwy na'r uchafswm wythnosol o oriau gofal plant, h.y. yn ystod y tymor ac wythnosau gwyliau.
108. Mae'r gyfradd dâl sylfaenol genedlaethol yn talu dim ond am ofal plant ac nid yw'n cynnwys taliadau am fwyd, cludiant na gweithgareddau eraill, fel gweithgareddau oddi ar y safle y mae costau'n gysylltiedig â hwy, er enghraifft teithiau dydd.

Codi ffioedd ychwanegol:

109. Pe bai darparwr gofal plant fel arfer yn codi mwy na £5.00 yr awr am ofal plant, ni all godi swm ychwanegol fesul awr ar rieni ar ben y gyfradd dan y Cynnig. Ni fydd darparwyr sy'n torri'r cytundeb ac yn codi ffioedd ychwanegol fesul awr yn derbyn cyllid i ddarparu'r Cynnig o hynny ymlaen.
110. Nid yw'n ofynnol i ddarparwyr godi gyfradd fesul awr y Cynnig ar gyfer darpariaeth nad yw'n cael ei darparu o dan y Cynnig.

Codi tâl am elfennau ychwanegol - bwyd:

111. Bydd darparwyr gofal plant yn gallu codi tâl ar rieni am fwyd a diod. Fodd bynnag, mae'n rhaid i ddarparwyr gofal plant ystyried canllawiau Llywodraeth Cymru mewn

perthynas â phennu ffioedd ychwanegol pan fyddant yn codi ar rieni am elfennau ychwanegol uwchlaw y gofal am y plentyn.

112. Ni ddylai rhieni sy'n rhan o'r Cynnig Gofal Plant, fel amod o bresenoldeb eu plentyn, orfod derbyn a thalu am fwyd gan y darparwr a gallant ddewis ddarparu pecyn bwyd eu hunain, os bydd y lleoliad fel arfer yn caniatáu hynny.
113. Ni ddylai darparwyr gofal plant godi unrhyw ffioedd ychwanegol ar rieni sy'n defnyddio'r Cynnig ar gyfer unrhyw elfennau uwchlaw y costau gofal plant eu hunain, os nad ydynt hefyd yn codi ffioedd ar gyfer yr elfennau hynny ar rieni nad ydynt yn defnyddio'r Cynnig. Er enghraifft, os nad yw darparwr gofal plant yn codi ffi ar rieni am fwyd fel eitem ar wahân, yna ni allant godi ffi ar rieni sy'n defnyddio'r Cynnig am fwyd ar wahân.
114. Os bydd darparwyr gofal plant yn cynnwys ffi ar gyfer bwyd fel rhan o'r gwasanaeth y maent yn ei ddarparu, ond mae'r ffi am gost y bwyd wedi'i chyfuno fel rhan o'u cyfradd safonol am hanner diwrnod neu diwrnod llawn, yna fel rheol nid yw hynny'n cael ei ddangos ar wahân ar anfonebau. Pe byddai lleoliad yn codi ffi am fwyd, er enghraifft, fel rhan o ddarparu'r Cynnig, dylai'r darparwr ei gwneud yn glir am beth y mae'r tâl hwnnw i'r rhieni sy'n defnyddio'r Cynnig.
115. Y canllawiau mewn perthynas â chodi tâl am fwyd mewn sesiwn gofal dydd llawn (tua 10 awr) yw na ddylid codi mwy na £9.00 y dydd ar rieni am fwyd. Byddai tâl o £9.00 am sesiwn gofal dydd llawn yn cynnwys tri phryd am £2.50 y pryd a 2 fyrbryd am dâl o 75c y byrbryd.
116. Y canllawiau mewn perthynas â chodi tâl am fwyd mewn sesiwn hanner diwrnod (tua 5.5 awr) yw na ddylid codi mwy na £5.75 ar rieni. Byddai'r ffigur hwn yn ei gwneud yn bosibl codi ar blentyn am ddau bryd yn ôl cyfradd o £2.50 y pryd ac am fyrbryd yn ôl cyfradd o 75c y byrbryd.
117. Ar gyfer gofal sesiynol lle na ddarperir pryd ond lle mae plant yn cael byrbryd, y canllaw yw na ddylid codi mwy na 75c y dydd ar rieni am ddarparu byrbryd.

Codi tâl am elfennau ychwanegol - trafndiaeth:

118. Bydd darparwyr gofal plant yn gallu codi ar rieni am drafnidiaeth sydd â chostau cysylltiedig. Fodd bynnag, mae'n rhaid i ddarparwyr gofal plant ystyried canllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â phennu ffioedd ychwanegol pan fyddant yn codi ar rieni am elfennau ychwanegol uwchlaw y gofal am y plentyn.
119. Ni fydd Llywodraeth Cymru yn pennu ffioedd ar gyfer trafndiaeth. Bydd costau trafndiaeth yn amrywio yn ôl y lleoliad, y math o ddarparwr gofal plant, y math o drafnidiaeth sy'n cael ei darparu a'r costau sy'n gysylltiedig â staffio a chynnal y cerbydau. Mater i'r darparwr yw penderfynu sut maent yn pennu eu cyfradd ar

gyfer cludiant.

120. Y canllawiau mewn perthynas â chodi tâl am drafnidiaeth yw bod cyfraddau trafnidiaeth yn cael eu pennu ar gyfradd resymol.
121. Y canllawiau mewn perthynas â chodi tâl am drafnidiaeth yw na ddylid codi mwy ar y rheini sy'n defnyddio'r Cynnig am drafnidiaeth na'r rheini nad ydynt yn defnyddio'r Cynnig. Dylai awdurdodau lleol fonitro costau trafnidiaeth a godir ar y rhieni sy'n defnyddio'r Cynnig er mwyn sicrhau na chodir gormod o dâl arnynt.

Codi tâl am elfennau ychwanegol - cyffredinol:

122. Bydd darparwyr gofal plant yn gallu codi ar rieni am elfennau ychwanegol, megis gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad, sydd â chost yn gysylltiedig â hwy. Fodd bynnag, mae'n rhaid i ddarparwyr gofal plant ystyried canllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â phennu ffioedd ychwanegol pan fyddant yn codi ar rieni am elfennau ychwanegol uwchlaw y gofal am y plentyn.
123. Dylai rhieni sy'n defnyddio'r Cynnig allu dewis peidio â chaniatáu i'w plentyn gymryd rhan mewn gweithgareddau y tu allan i'r lleoliad ac ni ddylai hynny fod yn amod ar ddefnyddio'r lleoliad gofal plant. Dylai gweithgareddau fel hynny fod yn eithriadol ac yn achlysurol yn hytrach na bod yn weithgaredd rheolaidd yn y lleoliad.
124. Ni fydd Llywodraeth Cymru yn pennu ffioedd ar gyfer gweithgareddau oddi ar y safle. Bydd cyfraddau ar gyfer gweithgareddau oddi ar y safle sy'n ysgwyddo costau hefyd yn amrywio yn ôl natur y gweithgareddau.
125. Ni fyddem yn disgwyl i ddarparwyr godi tâl ychwanegol ar rieni sy'n defnyddio'r Cynnig am weithgareddau arferol yn eu lleoliad.
126. Y canllawiau mewn perthynas â chodi tâl am eitemau ychwanegol yw na ddylai darparwyr godi unrhyw ffioedd ychwanegol ar rieni sy'n defnyddio'r Cynnig am unrhyw elfennau sydd uwchlaw y costau gofal plant eu hunain, os nad ydynt hefyd yn codi ffioedd am yr elfennau hynny ar rieni nad ydynt yn defnyddio'r Cynnig.
127. Ni ellir defnyddio'r Cynnig Gofal Plant i dalu am gostau gofal plant anuniongyrchol fel ffi gwyliau neu ffi weinyddol neu ffi gadw ymlaen llaw. Os yw'r rhiant yn dewis defnyddio darparwr sy'n codi'r ffioedd hyn, mater i'r rhiant fydd hyn a'r rhiant sy'n talu'r gost.

Achosion o beidio â chydymffurfio â chanllawiau codi tâl

128. Bydd angen i awdurdodau lleol sicrhau bod manylion y gyfradd dalu a nodir yng

Nghontract y Darparwr yn ystyried ac yn atgyfnerthu canllawiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â darparwyr yn codi tâl am elfennau ychwanegol o dan y Cynnig, fel yr amlinellir uchod.

129. Mae gan awdurdodau lleol gyfrifoldeb i fonitro'r ffioedd ychwanegol a godir ar rieni a gwerthuso a ydynt yn rhesymol ac yn gyson â chanllawiau Llywodraeth Cymru.
130. Os nad yw darparwr gofal plant yn dilyn y canllawiau ac os ystyrir ei fod yn codi ffioedd ychwanegol gormodol neu afresymol, yna dylai'r awdurdodau lleol ystyried a yw hyn yn gyfystyr â thorri'r contract sydd ganddynt gyda'r darparwr a hysbysu Llywodraeth Cymru.
131. Ni ddylai darparwyr sy'n torri'r cytundeb yn bwrpasol neu'n gyson gael eu hariannu i ddarparu'r Cynnig.

Cyllid ar gyfer darpariaeth addysg gynnar

132. Mae'r gyfradd ar gyfer darpariaeth addysg gynnar yn gyson â chyfradd y Cynnig Gofal Plant, er bod y drefn gyllido ar gyfer y ddwy yn wahanol. Mewn lleoliadau sy'n cynnig darpariaeth addysg gynnar, mae'n bwysig eu bod mor glir â phosibl am ba oriau o ran presenoldeb y plentyn sy'n cael eu talu amdanynt o dan bob elfen o'r Cynnig.
133. Os bydd darparwr gofal plant yn cael ei ariannu am oriau darpariaeth addysg gynnar, ni all godi ffi hefyd am ddarparu elfen gofal plant y Cynnig am yr un oriau. Byddai hynny'n cael ei ystyried yn godi ffioedd dwbl, ac yn debygol o arwain at gamau i adennill y costau.

Hawlio am oriau a drefnwyd ond na ddefnyddiwyd

134. Os trefnwyd bod plentyn i fynychu lleoliad gofal plant ond nad yw'n mynychu oherwydd salwch, gellir defnyddio cyllid o dan y Cynnig i dalu am yr oriau a drefnwyd.
135. Os trefnwyd bod plentyn i fynychu lleoliad gofal plant ond nad yw'n mynychu oherwydd ei fod i ffwrdd ar wyliau, gellir defnyddio cyllid o dan y Cynnig i dalu am yr oriau a drefnwyd.
136. Os trefnwyd bod plentyn i fynychu lleoliad gofal plant ond nad yw'n gallu mynychu oherwydd bod y darparwr wedi cau oherwydd ei salwch ei hun, neu salwch ei staff, gellir defnyddio cyllid o dan y Cynnig i dalu am yr oriau a drefnwyd.
137. Os trefnwyd bod plentyn i fynd at warchodwr plant ond nad yw'n gallu mynd oherwydd bod y gwarchodwr plant yn gorfod mynd i'r llys, ni ddylid defnyddio cyllid

o dan y Cynnig i dalu am yr oriau a drefnwyd. Yn hytrach, dylai'r gwarchodwr plant ystyried hawlio am yr enillion a gollwyd (o fewn terfynau penodol) o ganlyniad i fynd i wasanaeth rheithgor neu fynd i'r llys fel tyst.

138. Dylai awdurdodau lleol gymharu'r oriau o ofal plant a drefnir â'r oriau o ofal plant a ddefnyddir. Os yw'r wybodaeth hon yn dangos nad yw plentyn yn defnyddio'r oriau a drefnwyd yn rheolaidd, dylid trafod hyn gyda'r rhieni. Lle nad oes angen yr oriau, ni ddylid eu hariannu mwyach.

Adran 9 – Rolau a chyfrifoldebau awdurdodau lleol

Mae'r adran ganlynol yn nodi'r model sy'n sail i weithredu'r Cynnig a rolau a chyfrifoldebau'r awdurdodau lleol.

Y model gweithredu

139. O dan y model gweithredu ar gyfer y Cynnig Gofal Plant mae dau categori o awdurdod lleol:

- **Awdurdodau gweithredu** - maent yn gyfrifol am hyrwyddo'r Cynnig i rieni a darparwyr gofal plant yn eu hardaloedd, rhoi hyfforddiant i'w Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd ar sut i ddelio ag ymholiadau ynghylch y Cynnig, prosesu ceisiadau gan rieni, penderfynu ar gymhwysra a rhoi gwybod iddynt am y canlyniad. Maent hefyd yn cyflawni tasgau awdurdodau ymgysylltu o fewn eu hardal eu hunain.
- **Awdurdodau ymgysylltu** - maent yn gyfrifol am hyrwyddo'r Cynnig i rieni a darparwyr gofal plant yn eu hardaloedd, rhoi hyfforddiant i'w Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd ar sut i ddelio ag ymholiadau ynghylch y Cynnig, a darparu unrhyw wybodaeth sydd ei hangen ar yr awdurdod gweithredu i brosesu ceisiadau a gweinyddu'r Cynnig ar eu rhan.

Rolau a chyfrifoldebau - awdurdodau gweithredu

140. Mae'r penderfyniad ar sut i weithredu'r berthynas rhwng yr awdurdod gweithredu a'r awdurdod ymgysylltu yn cael ei bennu gan yr awdurdodau lleol sy'n bartneriaid. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl y canlynol o leiaf gan awdurdod gweithredu:

- datblygu a rheoli system i alluogi'r rhieni yn ei awdurdod ei hun a'r awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo ddod i wybod am y Cynnig, ei ddeall a gwneud cais amdano;
- cynnig cyngor a chymorth i rieni a darparwyr o fewn ei awdurdod mewn perthynas â'r Cynnig drwy ei Wasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd;
- datblygu a rheoli system(au) ar gyfer gwirio cymhwysra rheini sy'n gwneud cais am y Cynnig yn ei awdurdod ei hun neu'r awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo;
- datblygu a rheoli system(au) ar gyfer ymdrin ag unrhyw ymholiadau mewn perthynas â chais gan riant yn ei awdurdod ei hun neu'r awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo;

- datblygu a rheoli system(au) ar gyfer cadarnhau cymhwysra i ddarparu'r Cynnig; ar gyfer ei gwneud yn bosibl cofrestru darparwyr yn ei awdurdod ei hun ac yn yr awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo;
 - gweithio gyda'r awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo i sefydlu a rheoli proses ar gyfer ymdrin â cheisiadau ar gyfer cyllid grant cymorth ychwanegol. Mae'r penderfyniadau'n ymwneud â'r grant hwn yn cael eu gwneud gan yr awdurdod ymgysylltu, ond mae'r awdurdod gweithredu'n gyfrifol am reoli taliadau'r Grant Cymorth Ychwanegol ar gyfer ei awdurdod ei hun a'r awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo;
141. Awdurdod gweithredu sydd yn gyfrifol am ymdrin â phob ymholiad ynghylch ceisiadau, p'un a yw'r cais ar waith neu wedi'i wrthod. Hefyd, disgwylir i'r awdurdod gweithredu fod yn brif bwynt cyswllt ar gyfer rhieni neu warcheidwaid sydd wedi gwneud cais am y Cynnig, naill ai yn yr awdurdod ei hun neu yn yr awdurdod(au) ymgysylltu sy'n bartner iddo. Fodd bynnag, gall yr awdurdod gweithredu gysylltu â'r awdurdod ymgysylltu i ddatrys materion penodol.
142. Wrth ddatblygu a gweithredu systemau a phrosesau ar gyfer darparu'r Cynnig, bydd angen i awdurdod gweithredu ystyried cynnwys y canllawiau hyn.

Rolau a chyfrifoldebau - awdurdodau ymgysylltu

143. Mae'r penderfyniad ar sut i weithredu'r berthynas rhwng yr awdurdod gweithredu a'r awdurdod ymgysylltu yn cael ei bennu gan yr awdurdodau lleol sy'n bartneriaid. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl y canlynol o leiaf gan awdurdodau ymgysylltu:
- hysbysebu a marchnata'r Cynnig i rieni a darparwyr yn ei awdurdod;
 - darparu cyngor a chymorth i rieni a darparwyr yn ei awdurdod ar y Cynnig Gofal Plant drwy ei Wasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd/Tîm Gofal Plant;
 - penderfynu ynghylch cyllid grant cymorth ychwanegol ar gyfer ei awdurdod a gweithio gyda'r awdurdod gweithredu i ddatblygu proses ar gyfer cyfathrebu'r penderfyniadau hyn er mwyn gallu talu'r grant. Bydd angen i awdurdodau ymgysylltu ystyried y canllawiau ar wahân ar gyllid grant cymorth ychwanegol wrth wneud eu penderfyniadau;
 - darparu tystiolaeth i werthuswyr annibynnol trydydd parti ar gyfer gwerthuso'r Cynnig Gofal Plant;
 - darparu gwybodaeth er mwyn i'r awdurdodau gweithredu allu asesu a phrosesu ceisiadau gan rieni a gwarcheidwaid o'r awdurdodau ymgysylltu. Byddai hyn yn cynnwys, ymhlith pethau eraill, darparu gwybodaeth er mwyn gallu gwirio cymhwysra rhiant, megis gwybodaeth ynghylch derbyniadau i ysgolion neu'r dreth gyngor; darparu gwybodaeth fanwl am y ddarpariaeth addysg gynnar yn yr awdurdod ymgysylltu, a gwybodaeth am asesiad yr awdurdod ymgysylltu o anghenion ychwanegol plentyn at ddibenion y Cynnig Gofal Plant;

- rhoi gwybod i awdurdodau gweithredu am unrhyw gamau a gymerwyd gan AGC mewn perthynas â darparwr fel camau dadgofrestru/atal;
- bod yn gyfrifol am y Llinell Gymorth Genedlaethol ar gyfer cael cymorth pellach ar y Cynnig Gofal Plant i Gymru ar 03000 628 628.

144. Mae adran 10 y canllawiau hyn yn amlinellu manylion y cyllid sydd ar gael i'r awdurdodau lleol ar gyfer gweithredu'r Cynnig. Y partneriaethau gweithredu ac ymgysylltu unigol sy'n penderfynu sut orau i ddefnyddio'r arian sydd ar gael iddynt i ddarparu'r Cynnig. Er enghraifft, efallai y bydd yr awdurdodau'n dymuno ariannu ar y cyd swydd yn ymwneud â'r Cynnig Gofal Plant i weithio ar draws yr awdurdod gweithredu a'r awdurdod ymgysylltu i gefnogi'r broses o ddarparu'r Cynnig o fewn y cytundeb partneriaeth.

Cytundeb ar gyfer Trefniadau Partneriaeth

145. Mae llunio cytundeb yn amlinellu'r trefniadau partneriaeth rhwng awdurdod gweithredu ac awdurdod ymgysylltu yn amod o'r grant sydd ar gael i gefnogi'r gwaith o weinyddu'r Cynnig. Mater i'r awdurdodau lleol yw penderfynu ynghylch natur y cytundeb hwn, ond bydd angen i bob awdurdod gweithredu ac awdurdod ymgysylltu dan sylw fod yn fodlon â'r cytundeb.

Cyfathrebu

146. Disgwylir i bob awdurdod lleol hyrwyddo'r Cynnig ymhlith darparwyr gofal plant a rhieni a allai fod yn gymwys. Gallai hynny gynnwys digwyddiadau i ddarparwyr, deunyddiau hyrwyddo a threfnu bod gwybodaeth gyfredol ar gael ar wefannau (megis gwefannau'r awdurdodau lleol unigol).

147. Disgwylir i bob awdurdod lleol fynd ati'n weithredol i hyrwyddo'r Cynnig ac annog rhieni a phlant difreintiedig ac wedi'u tangynrychioli i'w hawlio. Dylid gwneud defnydd llawn o gysylltiadau â phartneriaid sydd mewn cysylltiad â rhieni perthnasol, megis ysgolion, Teuluoedd yn Gyntaf, Dechrau'n Deg, Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd, Canolfan Byd Gwaith, yn ogystal â chyfleoedd trwy bapurau newydd lleol a chyhoeddiadau eraill.

148. Mae eisoes yn ofynnol dan Ddeddf Gofal Plant 2006 i awdurdodau lleol ddarparu gwybodaeth, cyngor a chymorth i rieni a darpar rieni ynghylch y ddarpariaeth gofal plant yn eu hardal. O ganlyniad, dylai awdurdodau lleol sicrhau bod rhieni'n ymwybodol o'r Cynnig, ymateb i unrhyw gwestiynau am y Cynnig a helpu rhieni cymwys, trwy eu Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd, i ymgeisio am y Cynnig a dod o hyd i ofal plant addas.

149. Mae Llywodraeth Cymru yn dyfarnu'r Grant Gweinyddu Gofal Plant ar gyfer costau gweinyddu'r grant. Mae costau sy'n gysylltiedig â chyhoeddi ac argraffu deunyddiau hyrwyddo yn gostau cymwys o dan y grant, a byddai Llywodraeth Cymru'n disgwyl i gostau o'r fath gael eu talu o'r dyfarniad grant.

150. Mae Llywodraeth Cymru wedi datblygu brand ar gyfer y Cynnig Gofal Plant a dylai awdurdodau lleol ddefnyddio'r brand hwnnw ble bo'n briodol.
151. Gall awdurdodau lleol roi cyhoeddusrwydd i'r Cynnig Gofal Plant yn lleol drwy eu cyfrifon ar y cyfryngau cymdeithasol er mwyn cyrraedd cynifer o bobl â phosibl. Dylid defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol yn unol â chanllawiau brandio Llywodraeth Cymru, ac yn unol â pholisi perthnasol yr awdurdod lleol.

Adran 10 – Cyllid ar gyfer y Cynnig Gofal Plant

Mae'r adran ganlynol yn disgrifio'r tair ffrwd cyllid grant ar wahân y mae Llywodraeth Cymru yn eu darparu i awdurdodau lleol i gefnogi'r gwaith o ddarparu'r Cynnig.

Grant Gweinyddu'r Cynnig Gofal Plant

Telir y grant hwn i'r awdurdodau lleol i weinyddu Cynnig Gofal Plant Cymru. Caiff y telerau a'r amodau eu nodi mewn llythyrau dyfarnu grant.

Y Grant Gofal Plant

Ar gyfer y gweithdrefnau gweithredu sy'n ymwneud â hawliadau ar y gwasanaeth digidol, dylai awdurdodau lleol gyfeirio at y gweithdrefnau gweithredu safonol perthnasol sydd ar Objective Connect.

Y Grant Cymorth Ychwanegol

152. Dylai'r Cynnig fod ar gael i unrhyw riant cymwys. Bydd Llywodraeth Cymru'n rhoi cyllid ychwanegol i bob awdurdod lleol i ddileu rhwystrau i ddarparwyr a rhieni cymwys sydd â phlant y mae angen cymorth ychwanegol arnynt i fanteisio ar y Cynnig. Gallai hyn gynnwys, ymhlith mesurau eraill, cynnig hyfforddiant, offer neu deganau arbenigol i'r darparwyr neu eu galluogi i gyflogi mwy o staff. Mae canllawiau penodol ar ddefnyddio cyllid ar gyfer plant y mae angen cymorth ychwanegol arnynt wedi'u rhoi i awdurdodau lleol ar wahân. Ceir rhagor o wybodaeth yn adran 6.

Adran 11 – Darparu'r Cynnig – Prosesau Rhieni

Ar gyfer y gweithdrefnau gweithredu sy'n ymwneud â cheisiadau rhieni ar y gwasanaeth digidol, dylai awdurdodau lleol gyfeirio at y gweithdrefnau gweithredu safonol perthnasol sydd ar Objective Connect – [CYPE - WG - Cynnig Gofal Plant i Gymru - Prosiect Digidol - Gweithdrefnau Gweithredu Safonol](#)

PROSES AU RH IEN I

153. Ni ddylai darparwyr gefnogi rhieni gyda'u ceisiadau, oni bai eu bod o dan amgylchiadau eithriadol. Os oes angen help ar rieni i gwblhau eu cais ee oherwydd eu bod wedi'u hallgáu'n ddigidol, yna dylent gysylltu â'u Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd neu eu cyswllt yn yr awdurdod lleol i gael help.

154. Ni ddylai darparwyr fod yn helpu rhieni â'u ceisiadau ac eithrio o dan amgylchiadau eithriadol lle bydd yr awdurdod lleol a'r darparwr o'r farn bod risg uchel na fydd rhieni yn cael gofal plant wedi'i gyllido gan y Llywodraeth os na chânt gymorth o'r fath. O dan yr amgylchiadau hyn, dylai'r awdurdod lleol fodloni ei hun bod mesurau priodol ar waith i liniaru achosion posibl o dwyll a thor-data. Gallai'r rhain gynnwys y canlynol:

- Dylai'r awdurdod lleol fodloni ei hun fod camau digonol ar waith gan y darparwr o ran ei ddyletswyddau mewn perthynas ag ymdrin â gwybodaeth bersonol (GDPR);
- Pan fo darparwr wedi helpu i gwblhau'r cais, rhaid anfon y cais at y rhiant er mwyn i'r rhiant gadarnhau bod yr holl wybodaeth yn y cais yn gywir;
- Rhaid i'r rhiant gyflwyno'r cais i'r awdurdod lleol (ee o gyfeiriad e-bost y rhiant);
- Dylai'r awdurdod lleol anfon hysbysiad o gymhwystra yn uniongyrchol at y rhiant.

Efallai y bydd awdurdodau lleol hefyd am gyfeirio at y strategaeth ddigidol â chymorth ar gyfer gwasanaeth digidol cenedlaethol Cynnig Gofal Plant Cymru sydd ar gael yma [Y gwasanaeth digidol cenedlaethol: strategaeth ddigidol â chymorth \[HTML\] LLYW.CYMRU](#)

Gwirio cymhwystra

155. Mae angen i Awdurdodau Gweithredu wirio cymhwystra'r holl geisiadau. Er y bydd ymgeiswyr yn llofnodi ymwadiad i gadarnhau eu bod yn bodloni'r meini prawf gofynnol ar gyfer cymhwystra, disgwylir y bydd pob cais yn cael ei ategu hefyd gan dystiolaeth ddogfennol o gymhwystra. Gallai hyn gynnwys:

- prawf bod ymgeisydd yn byw yng Nghymru, hy y cod post i gael ei wirio trwy ei gymharu â data ynghylch y dreth gyngor;
 - prawf o enillion, i ddangos bod pob rhiant yn ennill cyflog wythnosol sy'n cyfateb i 16 awr o leiaf ar yr isafswm cyflog ee gwerth 3 mis o slipiau cyflog;
 - prawf o gontract cyflogaeth i sicrhau cymhwysra dros gyfnod hir, neu gytundeb gan yr ymgeisydd sy'n caniatáu i'r Awdurdod Gweithredu gysylltu â'r cyflogwr yn uniongyrchol i wirio manylion contract cyflogaeth;
 - prawf o fod wedi cofrestru ar gwrs addysg neu hyfforddiant addysg uwch (AU) neu addysg bellach (AB) perthnasol.
156. Mae angen ystyried hefyd sut y gall ymgeiswyr sydd newydd ad-leoli ddarparu prawf o'u cyfeiriad, hy os nad ydynt wedi'u cofrestru ar gyfer y dreth gyngor eto.
157. Byddai rhiant hunangyflogedig newydd yn cael ei eithrio o'r meini prawf enillion am y 12 mis cyntaf ar ôl sefydlu'r busnes. Ond dylid gofyn iddo ddarparu tystiolaeth bod y busnes hwnnw wedi'i sefydlu. Gallai hyn gynnwys y canlynol, er enghraifft:
- darparu tystiolaeth gan asiant (ee gallai ei gyfrifydd gadarnhau fod ei fusnes wedi'i sefydlu a'r incwm tebygol ar gyfer y flwyddyn dreth ddilynol);
 - darparu cynllun busnes, gan gynnwys tystiolaeth ei fod newydd gaffael gweithle/safle neu os yw ei fusnes wedi bod yn gweithredu ers digon o amser, copiâu o anfonebau, dyfynbrisiau neu dendrau ag unrhyw wybodaeth adnabyddadwy bersonol wedi'i dileu; neu
 - eu Cyfeirnod Treth Unigryw (UTR).
158. Byddai angen i riant hunangyflogedig sefydledig ddarparu ei Gyfeirnod Treth Unigryw a manylion am ei enillion dros y 12 mis diwethaf fel y'u nodwyd yn ei ffurflen dreth hunanasesu.
159. Os na fydd ffurflen dreth hunanasesu ar gael, gallai'r awdurdod lleol ofyn am gadarnhad gan gyfrifydd o'r incwm tebygol dros y flwyddyn dreth ddilynol. Lle na fydd yr enillion yn bodloni'r trothwy, byddai angen datganiad o'r incwm a ragwelir yn ystod y cyfnod hawl gan ei gyfrifydd/asiant.
160. Dylai rhiant mewn addysg a hyfforddiant ddarparu tystiolaeth o gofrestriad ffurfiol ar gwrs AU neu AB perthnasol. Os yw rhiant wedi gwneud cais ac wedi cael cynnig lle ar gwrs AU neu AB perthnasol, ond nad yw wedi gallu cofrestru eto, byddai angen iddo ddarparu tystiolaeth o gynnig ffurfiol o le ar gwrs. Yn y ddau achos, dylai'r dystiolaeth nodi:
- dyddiad dechrau'r cwrs; a
 - dyddiad gorffen y cwrs a/neu hyd y cwrs mewn wythnosau; a
 - enw'r sefydliad sy'n darparu'r cwrs.
161. O ran y plentyn, dylid darparu tystiolaeth sy'n profi bod y dyddiad geni a nodwyd

gan y rhiant yn gywir, bod y plentyn o'r oedran cywir a bod gan y person sy'n gwneud cais am y plentyn gyfrifoldeb rhiant drosto. Yn ddelfrydol, dylai hyn fod ar ffurf y dystysgrif geni hir a fyddai'n dangos yr holl feini prawf uchod. Yn absenoldeb tystysgrif geni hir, gellir derbyn y dystysgrif geni fer ynghyd â thystiolaeth arall sy'n dangos cyfrifoldeb rhiant, er enghraifft:

- cofnodion iechyd y plentyn (ee y llyfr a gyhoeddwyd gan yr ymwelydd iechyd i gofnodi brechiadau ac ati);
- gohebiaeth a gyfeiriwyd atynt ar ran y plentyn gan weithiwr iechyd proffesiynol arall ee meddyg teulu/ysbyty/deintydd;
- gohebiaeth a gyfeiriwyd atynt ar ran y plentyn gan yr awdurdod lleol ee yr adran addysg gynnar mewn perthynas â'u lle mewn addysg gynnar;
- llythyr yn cadarnhau eu hawl i fudd-dal plant;
- unrhyw lythyr ffurfiol arall sy'n darparu tystiolaeth bod ganddynt gyfrifoldeb dros y plentyn.

162. Dylai rhieni maeth neu rieni mabwysiadu neu warcheidwaid cyfreithiol allu dangos cyfrifoldeb rhiant drwy ohebiaeth ysgrifenedig gan awdurdod perthnasol neu ddogfen gyfreithiol sy'n cadarnhau mai nhw sy'n gyfrifol am y plentyn.

Hysbysu rhieni

163. Bydd rhieni'n derbyn hysbysiadau e-bost awtomatig pan fydd statws eu cais wedi'i newid i cymeradwyo, myfyrio, angen mwy o wybodaeth (MIR) ac ati. Mae'r e-bost yn dweud wrthynt fod newid wedi digwydd i'w cais ac mae angen iddynt fewngofnodi i'w dangosfwrdd i ddarllen eu hysbysiadau. Cyfeiriwch hefyd at y Gweithdrefnau Gweithredu Safonol perthnasol y cyfeiriwyd atynt ar ddechrau Adran 11.

164. Bydd angen i rieni hefyd greu cytundebau Cynnig Gofal Plant Cymru ar-lein, a cheir doler yma: [Rhieni'n creu cytundebau Cynnig Gofal Plant i Gymru ar-lein | LLYW.CYMRU](#). Mae'r canllaw i Awdurdodau Cyflenwi ddeall y broses gytundebau gyda rhieni a lleoliadau ar gyfer y Cynnig o dan y Gweithdrefnau Gweithredu Safonol.

Ailwrio cymhwystra

165. Drwy'r Gwasanaeth Digidol Cenedlaethol, gofynnir i holl dderbynwyr y Cynnig gadarnhau eu bod yn parhau i fod yn gymwys bob tymor. Dylai'r rhieni hynny nad ydynt yn ailgadarnhau eu cymhwystra gael eu rhoi mewn cyfnod esemptio dros dro.

166. Bydd y rhieni sy'n ailgadarnhau eu cymhwystra yn destun hap-wiriadau lle mae eu cymhwystra yn cael ei wirio. Gofynnir i o leiaf 20% o'r rhieni hynny am dystiolaeth

wedi'i diweddarau o'u cymhwysra. Hynny er mwyn sicrhau bod y Cynnig Gofal Plant yn bodloni'r disgwyliadau o ran atal twyll ar gyfer rheoli cyllid cyhoeddus. Ni ddylid ystyried bod rhieni sy'n destun yr hap-wiriad yn anghymwys yn ystod y gwiriad ac ni ddylid eu rhoi mewn cyfnod esemptio dros dro yn ystod y broses hon.

167. Ceir canllawiau gweithredol pellach ar y prosesau ailgadarnhau yn y Gweithdrefnau Gweithredu Safonol.

Adolygiadau rhieni ac apeliadau

168. Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl bod gan yr Awdurdodau Gweithredu brosesau ar waith i adolygu penderfyniadau a wneir ar geisiadau ac i ymdrin ag unrhyw apeliadau yn erbyn unrhyw benderfyniad ar gais.
169. Bydd angen i'r Awdurdodau Gweithredu gyntuno ar broses ar gyfer ymdrin ag unrhyw apeliadau yn erbyn penderfyniad ynglŷn â chais. Bydd angen i unrhyw broses ac unrhyw benderfyniad dilynol ddigwydd ar lefel swyddogion ac ni ddylai gynnwys y cabinet nac unrhyw swyddog arall a etholwyd yn ddemocrataidd.
170. Dylai'r Awdurdodau Gweithredu gyfeirio at y canllawiau hyn wrth wneud penderfyniadau ynghylch adolygiadau ac apeliadau. Fodd bynnag, os ceir apêl neu her mewn perthynas â mater nad yw wedi'i gynnwys yn y canllawiau, dylai'r Awdurdodau Gweithredu gyfeirio'r apêl at Lywodraeth Cymru i gael cyngor ynghylch y polisi.
171. Mae disgwyl i'r Awdurdodau Gweithredu hysbysu Llywodraeth Cymru a'i hawdurdodau ymgysylltu partner am unrhyw apeladau a wneir. Dim ond y sail i'r apêl, y broses apelio a'r canlyniad fydd yn cael eu rhannu. Ni fydd unrhyw wybodaeth bersonol yn cael ei rhannu.
172. Os bydd adolygiad/apêl rhiant yn llwyddiannus, mae'n bosibl y bydd y rhiant yn gymwys i gael taliad am y swm o gyllid y byddai wedi bod ganddo'r hawl i'w gael gan y Llywodraeth pe byddai ei gais wedi cael ei gymeradwyo pan wnaeth gais am y tro cyntaf. Gwneir taliad dim ond pan fydd y rhiant wedi ysgwyddo costau gofal plant gyda darparwr cofrestredig a dylid gwneud cais i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo drwy'r broses Taliadau Ad-hoc.
173. Gall rhiant fod yn gymwys i gael gofal plant wedi'i ariannu gan y Llywodraeth na chafodd o dan yr amgylchiadau canlynol:
- bu oedi afresymol gan awdurdod lleol wrth benderfynu a yw rhiant yn gymwys i gael y Cynnig, **er gwaethaf y ffaith bod y rhiant wedi darparu'r holl ddogfennaeth angenrheidiol**, ac o ganlyniad, bu'n rhaid i'r rhiant dalu costau gofal plant cofrestredig yn ystod y cyfnod hwn; a/neu
 - bu gwall technegol neu gwall "proses" yn ystod cyfnod ymgeisio'r rhiant ac o ganlyniad, ni chofnodwyd y cais; ac/neu

- bydd rhiant yn ennill ei apêl yn erbyn penderfyniad negyddol, a'i fod wedi talu costau gofal plant cofrestredig yn ystod y cyfnod hwn.

Adran 12 – Darparu'r Cynnig – Prosesau Darparwyr

Ar gyfer y gweithdrefnau gweithredu sy'n ymwneud â chofrestru a thalu lleoliad gofal plant, dylai awdurdodau lleol gyfeirio at y gweithdrefnau gweithredu safonol sydd ar Objective Connect [CYPE - WG - Cynnig Gofal Plant i Gymru - Prosiect Digidol - Gweithdrefnau Gweithredu Safonol](#)

Ôl-daliadau, tandaliadau a gordaliadau

174. Mae Llywodraeth Cymru yn gyfrifol am gymeradwyo unrhyw hawliadau y tu allan i'r trefniadau arferol, gan gynnwys defnyddio taliadau ad-hoc i gywiro camgymeriadau rhiant neu ddarparwr wrth wneud hawliadau. Dylid cyflwyno'r Ffurflen Gais am Daliad Ad-Hoc i Lywodraeth Cymru i'w hystyried cyn ceisio diweddarau'r Gwasanaeth Digidol. Ceir rhagor o wybodaeth am y broses hon yn y Gweithdrefnau Gweithredu Safonol.
175. Dylid hysbysu Llywodraeth Cymru ar unwaith os bydd awdurdod lleol yn dod yn ymwybodol bod gordaliad wedi'i wneud drwy'r Gwasanaeth Digidol. Mae Llywodraeth Cymru bellach yn gyfrifol am weithio gydag awdurdodau lleol i reoli'r broses o gywiro neu adhawlio unrhyw ordaliad. Bydd y prosesau hyn yn cael eu hategu gan Bolisi Rheoli Dyledion Cynnig Gofal Plant Cymru sydd ar Objective Connect.

Adran 13 – Trefniadau ar gyfer darparu'r Cynnig o dan amgylchiadau eithriadol

Mae'r adran ganlynol yn nodi canllawiau ar fynediad i'r Cynnig a'i ddarpariaeth yn ystod amgylchiadau eithriadol fel tywydd garw neu bandemig byd-eang neu argyfwng iechyd tebyg.

Mater i Lywodraeth Cymru fyddai penderfynu a yw'r gweithdrefnau mewn perthynas â phandemig byd-eang neu argyfwng iechyd tebyg (ee Ebola, SARS ac ati) yn berthnasol.

Tywydd garw

176. Lle bydd yn rhaid i leoliad gau o ganlyniad i dywydd garw, bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud penderfyniadau ar daliadau ar gyfer unrhyw ofal plant a drefnwyd o dan y Cynnig fesul achos unigol, gan gyfeirio at drefniadau yswiriant y lleoliad a'i weithdrefnau ar gyfer codi tâl ar unrhyw rieni sy'n defnyddio ei leoliad ar gyfer gofal plant nad yw'n rhan o'r Cynnig.
177. Bydd taliadau i ddarparwyr gofal plant yn seiliedig ar yr oriau a drefnwyd naill ai am bedair wythnos neu am y cyfnod y mae'r lleoliad ar gau, pa un bynnag fydd y byrraf o'r ddau. Os na fydd y lleoliad yn ailagor ar ôl y cyfnod hwnnw, dylai'r cyllid o dan y Cynnig ddod i ben.
178. Mae'n ofynnol i awdurdodau gweithredu ddarparu ffurflen hawlio wedi'i chwblhau ar gyfer tywydd garw i Lywodraeth Cymru ar gyfer unrhyw hawliadau i leoliadau yr effeithiwyd arnynt gan dywydd garw.
179. Gall rhieni ddewis gwneud trefniadau gofal plant amgen yn ystod y cyfnod y bydd eu lleoliad arferol ar gau o ganlyniad i dywydd garw. O dan yr amgylchiadau hyn, gellir talu cyllid o dan y Cynnig i'r darparwr cofrestredig amgen sy'n darparu'r Cynnig. Byddai'r taliadau yn seiliedig ar yr oriau a drefnwyd naill ai am bedair wythnos neu am y cyfnod y bydd lleoliad arferol y plentyn ar gau, pa un bynnag fydd y byrraf o'r ddau.
180. Pan fo'n rhaid i leoliad sy'n darparu darpariaeth addysg gynnar gau oherwydd argyfwng, ni all rhieni ddefnyddio oriau gofal plant ar gyfer eu hawl i addysg gynnar. Fodd bynnag, os nad oedd rhiant yn defnyddio ei hawl gofal plant lawn, gall gynyddu ei oriau gofal plant os yw'r darparwr yn gallu darparu ar gyfer hyn, ar yr amod nad yw'n fwy na thelerau'r Cynnig.
181. Oherwydd tywydd garw, gallai'r cyfnod y bydd lleoliad ar gau ddigwydd yn ystod wythnosau nad ydynt yn ystod y tymor. Os na fydd rhiant yn gallu dod o hyd i le mewn lleoliad amgen sy'n para 3 diwrnod neu fwy yn ystod wythnos nad yw yn ystod y tymor, yna ystyrir na fydd yr wythnos honno wedi cael ei defnyddio fel wythnos wyliau ac ni chaiff ei didynnu oddi ar ddyraniad wythnosau gwyliau'r

rhiant.

182. Gellir cael y ffurflen hawlio ar gyfer tywydd gwael gan Lywodraeth Cymru drwy e-bostio Trafodgofalplant@llyw.cymru a bydd unrhyw daliad yn cael ei wneud drwy'r broses dalu ad-hoc drwy'r Gwasanaeth Digidol.

Pandemig neu argyfwng ieched tebyg

Meini prawf incwm:

183. Rhaid i bob rhiant ddangos tystiolaeth eu bod yn cael “incwm o weithio” er mwyn bod yn gymwys ar gyfer y Cynnig gan mai dyma egwyddor sylfaenol y Cynnig. Dylai awdurdodau lleol gynnal eu trefniadau ailwirio tymhorol fel arfer.
184. Os bydd rhiant, sy'n gwneud cais am y Cynnig am y tro cyntaf neu sy'n derbyn y Cynnig ar hyn o bryd, wedi syrthio allan o gymhwystra oherwydd pandemiga bellach yn ôl i'w amgylchiadau arferol, byddant yn gallu parhau i dderbyn y Cynnig. Efallai bod rhieni wedi derbyn arian drwy gynlluniau cymorth Llywodraeth y DU ar gyfer cyflogeion a phobl hunangyflogedig a gellir cyfrif y rhain fel incwm cymwys ar gyfer y prawf incwm gofynnol.
185. Dylai awdurdodau lleol ailwirio cymhwystra rhieni nad ydynt bellach yn gymwys. Os na fydd y rhiant yn bodloni'r meini prawf cymhwystra, bydd cyfnod esemptio dros dro yn dechrau.
186. Mae'r gofyniad i riant fod yn ymgymryd â rhyw fath o waith neu fod yn hunangyflogedig neu i fod wedi cofrestru ar gwrs AU neu AB perthnasol yn parhau mewn perthynas â'r Cynnig Gofal Plant. Os bydd swydd rhiant a oedd yn gymwys i gael y Cynnig yn flaenorol wedi'i dileu, yna'n dechnegol, ni fydd bellach yn bodloni'r meini prawf cymhwystra ar gyfer y Cynnig. Nid oes ganddo gontract gwaith na busnes. Yn yr un modd, os bydd cwrs AU neu AB y mae rhiant a gofrestrodd yn flaenorol yn peidio â chael ei ddarparu, yna yn dechnegol nid yw bellach yn bodloni'r meini prawf cymhwystra ar gyfer y Cynnig. Bydd cyfnod esemptio dros dro yn dechrau yn unol â'r canllawiau safonol o'r adeg y bydd ei amgylchiadau yn newid.

Darpariaeth yn ystod y gwyliau yn ystod pandemig:

187. Lle bydd awdurdod lleol yn ymestyn gwyliau'r ysgol yn sgil pandemig/argyfwng ieched, gall rhiant ddefnyddio ei hawl gwyliau yn ystod yr wythnosau ychwanegol hynny ar yr amod bod gan y rhiant ddigon o wythnosau gwyliau i'w defnyddio. Fodd bynnag, ni ddyrennir mwy na 3 wythnos o hawl gwyliau i rieni fesul tymor ysgol.

Darpariaeth addysg gynnar a gofal plant lle mae effaith ar weithrediad ysgolion cynradd:

188. Mae gan awdurdodau lleol elfen o ddisgresiwn i barhau i ariannu oriau gofal plant yn ystod y tymor o dan amgylchiadau eithriadol lle y bwriadwyd i blentyn a fu'n manteisio ar y Cynnig ddechrau darpariaeth addysg gynnar lawn amser ond na all y plentyn fanteisio ar ei hawl i'r ddarpariaeth honno gan fod pandemig neu argyfwng iechyd tebyg yn ei atal rhag dechrau ei le llawn amser mewn addysg gynnar.

Bydd y trefniadau canlynol yn gymwys lle mae pandemig/argyfwng iechyd wedi effeithio, i amrywiol raddau, ar y gallu i ddarparu a manteisio ar y Cynnig:

Senario 1: Mae ysgolion cynradd a lleoliadau gofal plant ar agor i bob plentyn eu mynychu

- Os bydd achos byrdymor o darfu ar y gwasanaeth a ddarperir gan leoliad, neu os bydd plentyn yn absennol am gyfnod byr, byddai taliadau o dan y Cynnig yn parhau am hyd at bythefnos, yn seiliedig ar yr oriau a drefnwyd (gan gynnwys unrhyw elfen sy'n gysylltiedig â'r Grant Cymorth Ychwanegol). Er enghraifft, gall fod angen i'r lleoliad gau er mwyn glanhau yn drylwyr; gall aelodau staff neu blentyn sy'n derbyn y Cynnig fod yn hunan-ynysu.
- Os bydd achos tymor hwy o darfu ar y gwasanaeth neu os bydd plentyn sy'n derbyn y Cynnig yn absennol am gyfnod hwy, gall taliadau o dan y Cynnig barhau hyd at ddiwedd hanner tymor cyfredol yr ysgol neu am o leiaf 4 wythnos os bydd llai na 4 wythnos yn weddill o'r hanner tymor neu os cyflwynir cyfyngiadau yn ystod y gwyliau ysgol, yn seiliedig ar yr oriau a drefnwyd (gan gynnwys unrhyw elfen sy'n gysylltiedig â'r Grant Cymorth Ychwanegol). Er enghraifft, gall fod angen i leoliad gyfyngu ar ei wasanaethau neu gau am fod staff yn sâl neu am eu bod yn agored i niwed yn glinigol yn sgil pandemig/argyfwng iechyd; gall fod staff yn methu â gweithio oherwydd eu cyfrifoldebau gofal plant eu hunain yn sgil y cyfyngiadau ysgolion; gall fod darparwr yn methu â defnyddio ei adeilad arferol am resymau sy'n ymwneud â'r pandemig/argyfwng iechyd; gall fod plentyn sy'n derbyn y Cynnig yn methu â mynychu gofal plant am fod rhieni yn poeni am y pandemig/argyfwng iechyd, a gall hynny fod am fod y plentyn neu aelod o'r teulu yn agored i niwed yn glinigol yn sgil y pandemig/argyfwng iechyd.
- Byddai angen darparu tystiolaeth o'r ffactorau sy'n effeithio ar fusnes y darparwr i'r awdurdod lleol mewn perthynas ag achosion byrdymor a thymor hwy o darfu ar wasanaethau.
- Gellir parhau â thaliadau i ddarparwyr ar fwy nag un achlysur a gellir talu mewn perthynas â'r un plentyn fwy nag unwaith. Fodd bynnag, byddai hyn fel rheol ar achlysuron ar wahân ac am resymau gwahanol.

Senario 2: Mae ysgolion cynradd yn gweithredu ar sail gyfyngedig ond mae

Ileoliadau gofal plant ar agor

- Os bydd achos byrdymor o darfu ar y gwasanaeth neu os bydd plentyn sy'n derbyn y Cynnig yn absennol am gyfnod byr, gall taliadau o dan y Cynnig barhau am hyd at bythefnos, yn seiliedig ar yr oriau a drefnwyd (gan gynnwys unrhyw elfen sy'n gysylltiedig â'r Grant Cymorth Ychwanegol). Er enghraifft, gall fod angen i'r lleoliad gau er mwyn glanhau yn drylwyr; gall aelodau staff neu blentyn sy'n derbyn y Cynnig fod yn hunan-ynysu.
- Os bydd achos tymor hwy o darfu ar y gwasanaeth neu os bydd plentyn sy'n derbyn y Cynnig yn absennol am gyfnod hwy, gall taliadau o dan y Cynnig barhau hyd at ddiwedd hanner tymor cyfredol yr ysgol neu am o leiaf 4 wythnos os bydd llai na 4 wythnos yn weddill o'r hanner tymor neu os cyflwynir cyfyngiadau yn ystod y gwyliau ysgol, yn seiliedig ar yr oriau a drefnwyd (gan gynnwys unrhyw elfen sy'n gysylltiedig â'r Grant Cymorth Ychwanegol). Er enghraifft, gall fod angen i leoliad gyfyngu ei wasanaethau neu gau am fod staff yn sâl neu am eu bod yn agored i niwed yn glinigol yn sgil y pandemig/argyfwng iechyd; gall fod staff yn methu â gweithio oherwydd eu cyfrifoldebau gofal plant eu hunain yn sgil y cyfyngiadau ysgolion; gall fod darparwr yn methu â defnyddio ei adeilad arferol am resymau sy'n ymwneud â'r pandemig/argyfwng iechyd; gall fod plentyn sy'n derbyn y Cynnig yn methu â mynychu gofal plant am fod rhieni yn poeni am y pandemig/argyfwng iechyd neu gall y pandemig/argyfwng iechyd fod yn effeithio ar angen y teulu am ofal plant am y tro.
- Byddai angen darparu tystiolaeth o'r ffactorau sy'n effeithio ar fusnes y darparwr i'r awdurdod lleol mewn perthynas ag achosion byrdymor a thymor hwy o darfu ar wasanaethau.
- Gellir parhau â thaliadau i ddarparwyr ar fwy nag un achlysur a gellir talu mewn perthynas â'r un plentyn fwy nag unwaith. Fodd bynnag, byddai hyn fel rheol ar achlysuron ar wahân ac am resymau gwahanol.
- Os bydd cyfnod estynedig o gyfyngiadau a tharfu, bydd Llywodraeth Cymru yn ystyried darparu canllawiau ychwanegol.

Senario 3: Mae ysgolion cynradd a lleoliadau gofal plant oll yn gweithredu ar sail gyfyngedig

- Yn yr achos hwn, dim ond pan fydd plentyn gweithiwr hanfodol neu blentyn sy'n agored i niwed yn defnyddio lle o dan y Cynnig y byddai taliadau yn parhau o dan y Cynnig. Byddai taliadau mewn perthynas â phlant eraill yn dod i ben ar ôl pedair wythnos, sef y cyfnod hysbysu arferol yng nghontractau'r rhan fwyaf o ddarparwyr gofal plant.
- Byddem yn annog awdurdodau lleol i ddefnyddio'r lleoedd ar gyfer plant gweithwyr hanfodol y gellid eu hariannu drwy'r Cynnig yn llawn drwy gydol

unrhyw gyfnod o gyfyngiadau. Pe byddai sefyllfa o'r fath yn codi, byddai Llywodraeth Cymru yn ystyried yr angen am gyngor pellach, mwy penodol, gan ystyried natur a graddfa'r cyfyngiadau a lledaeniad y feirws.

Cau gwasanaethau o wirfodd

189. Dylai awdurdodau lleol roi'r gorau i ddarparu cyllid o dan y Cynnig lle bydd lleoliad/darparwr yn cau neu'n rhoi'r gorau i ddarparu gwasanaeth cofrestredig o'i wirfodd, a lle na all y darparwr ddarparu tystiolaeth fod angen gwneud hynny o ganlyniad i bandemig/argyfwng iechyd.
190. Nid yw cau o ganlyniad i bryderon iechyd (mewn perthynas â staff neu blant) lle nad oes unrhyw un ymhlith y gweithlu (nac yng nghartref gwarchodwr plant) yn eu gwarchod eu hunain/yn agored i niwed yn glinigol oherwydd y pandemig/argyfwng iechyd yn rheswm cyfiawn dros barhau i dderbyn taliadau o dan y Cynnig. Byddai taliadau o dan y Cynnig yn ailddechrau pan fydd lleoliad yn ailagor ac yn dechrau darparu gwasanaeth eto, ar yr amod bod y darparwr wedi ymrwymo i ddarparu'r Cynnig a bod galw amdano gan rieni.

Atodiad 1 - Senarios Cario Darpariaeth Gwyliau Drosodd:

Roedd penblwydd **Scarlet** yn 3 oed ar 28 Chwefror 2019.

Yn ôl polisi'r awdurdod lleol, gall Scarlet gael addysg gynnar ran amser o'r tymor ar ôl ei phen-blwydd yn 3 oed. Mae'n dechrau'r ysgol ar 20 Ebrill 2019, ar ddechrau tymor yr haf, ac yn dechrau cael mynediad i'r Cynnig ar yr un pryd (oherwydd bod llawer o awdurdodau lleol yn dechrau'r ddwy hawl ar yr un pryd).

Bydd Scarlet yn cael mynediad i'r Cynnig tan y mis Medi ar ôl ei phen-blwydd yn 4 oed, gan mai dyma pryd mae plant yn dechrau addysg amser llawn yn yr awdurdod lleol.

Ystyrir bod Scarlet yn gymwys ar gyfer y Cynnig dros 4 tymor (haf, hydref, gwanwyn, haf). Mae'r rhain yn disgyn ar draws 2 flynedd academaidd.

Dyrennir 3 wythnos wyliau i rieni Scarlet ar gyfer pob tymor y maent yn gymwys (cyfanswm o 3 wythnos x 4 tymor) = cyfanswm o 12 wythnos o ddarpariaeth gwyliau.

Defnyddiodd rhieni Scarlet 3 wythnos yn ystod yr haf cyntaf roedd Scarlet yn gymwys. Yna defnyddiwyd pythefnos yn ystod Nadolig 2019, pythefnos yn ystod Pasg 2020 a 5 arall yn ystod haf 2020.

Yn yr enghraifft hon ni chariwyd unrhyw ddarpariaeth gwyliau drosodd o un flwyddyn academaidd i'r llall.

Roedd penblwydd **Thomas** yn 3 oed ar 10 Awst 2018.

Yn ôl polisi'r awdurdod lleol, gall Thomas gael addysg gynnar ran amser o'r tymor ar ôl ei ben-blwydd yn 3 oed. Dechreuodd yn yr ysgol ar 4 Medi 2018 a dechreuodd fanteisio ar y Cynnig ar yr un pryd.

Bydd Thomas yn cael mynediad i'r Cynnig tan y mis Medi ar ôl ei ben-blwydd yn 4 oed, gan mai dyma pryd mae plant yn dechrau addysg amser llawn yn yr awdurdod lleol.

Ystyrir bod Thomas yn gymwys ar gyfer y Cynnig dros 3 thymor (hydref, gwanwyn, haf). Mae'r rhain i gyd o fewn yr un flwyddyn academaidd.

Dyrennir 3 wythnos wyliau i rieni Thomas ar gyfer pob tymor y maent yn gymwys (3 wythnos x 3 thymor) = cyfanswm o 9 wythnos o ddarpariaeth gwyliau.

Defnyddiodd rhieni Thomas wythnos yn ystod Nadolig 2018, 2 wythnos yn ystod Pasg 2019 a 6 arall yn ystod haf 2019.

Yn yr enghraifft hon ni chariwyd unrhyw ddarpariaeth gwyliau drosodd o un flwyddyn academaidd i'r llall.

Pe na bai'r rhiant wedi defnyddio'r ddarpariaeth lawn o 9 wythnos o wyliau erbyn diwedd gwyliau haf 2019, ni fyddai'r rhieni wedi gallu eu cario drosodd i'r tymor canlynol gan nad oedd Thomas yn gymwys ar gyfer y Cynnig pan ddechreuodd addysg amser llawn y tymor canlynol.

Roedd penblwydd **Rebecca** yn 3 oed ar 23 Medi 2018.

Yn ôl polisi'r awdurdod lleol, gall Rebecca gael addysg gynnar ran-amser o'r tymor ar ôl ei phen-blwydd yn 3 oed. Dechreuodd addysg gynnar ar 7 Ionawr 2019 a dechreuodd gael mynediad i'r Cynnig ar yr un pryd.

Bydd Rebecca yn cael mynediad i'r Cynnig tan y mis Medi ar ôl ei phen-blwydd yn 4 oed, gan mai dyma pryd mae plant yn dechrau addysg amser llawn yn yr awdurdod lleol.

Ystyrir bod Rebecca yn gymwys i gael y Cynnig am 5 tymor (gwanwyn, haf, hydref, gwanwyn, haf) – **y cyfnod hwyaf y gall plentyn fod yn gymwys i gael y Cynnig.** Mae'r rhain yn disgyn ar draws 2 flynedd academaidd.

Dyrennir 3 wythnos o ddarpariaeth gwyliau i rieni Rebecca ar gyfer pob tymor y maent yn gymwys (3 wythnos x 5 tymor) = cyfanswm o 15 wythnos o ddarpariaeth gwyliau.

Defnyddiodd rhieni Rebecca bythefnos yn ystod Pasg 2019, 3 wythnos yn ystod haf 2019, 2 wythnos yn ystod Nadolig 2019, 2 wythnos yn ystod Pasg 2020 a 6 wythnos yn ystod haf 2020.

Pe na bai'r rhiant wedi defnyddio'r ddarpariaeth lawn o 15 wythnos o ddarpariaeth gwyliau erbyn diwedd gwyliau haf 2020, ni fyddai'r rhiant wedi gallu cario'r gwyliau drosodd i'r tymor canlynol gan nad oedd yn gymwys ar gyfer y Cynnig pan ddechreuodd addysg amser llawn y tymor canlynol.